

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravljanje mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25
pri večjih naročilih primarni popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne deluje in praznike, ob 6. uri pop.

Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 189.

Slovenski junaki v Italiji.

(Izvirna poročila »Slovenca«.)

Asiago.

1. junija 1916.

Šli smo naprej in podili Italijane pred nami. Zasedli smo Arsiero in Asiago. Pač lep uspeh našega 14dnevnega dela. Napor in trud je bil venčan s slavo. Naše čete niso trudne. Silijo naprej in naprej. Seveda je naš pohod združen z različnimi težkočami in nepravilnostmi, kar pa krepka volja in odločnost vse premagajo. Asiago smo zasedli že pred tremi dnevi. Mi smo kar mogoče priznavaš lepemu mestecu Asiagu. Povzročili smo malo škode, in naši topovi so upepelili le nekaj hiš. Na predvečer našega pohoda v mesto, ko je sovražnik bil prepričan, da je bo moral nam prepustiti, pa je je sam pokončal. V nekaj trenutkih je bilo celo mesto v groznem plamenu in požar je divjal z vso grozoto. Kmalu nato so Lahi ubežali pred našimi patruljami, ki so ukorakale v mesto. Za patruljami so prišle še druge čete. Prvo delo čete je bilo, da so oženj kolikor mogoče omejile. A divjanje Lahov nad mestom Asiago ni bilo s tem zaključeno. Kmalu drugi dan so namerili svoje topove proti mestu, in kar ni pokončal požar, so porušile laške granate, tako, da bivšega mesta Asiago ni več.

Včeraj sem si mesto natančneje ogledal. Mesto je šlo v mirnem času 7 do 8 tisoč ljudi. Ima železniško postajo in razni italijanski uradi so bili tu nastanjeni. V Asiagu je bilo sedaj v vojnem času jako živahno. Saj je bil Asiago prvo mesto za fronto, kjer se je moglo živeti v varnosti pred avstrijskimi granatami. Gostilničarji, restavratirji, kavarnarji, trgovci in obrtniki, so zaslužili tekom leta lepe denarce. Ko smo pa jeli Avstrijci prodirati, so se najprej izselili iz mesta bogatejši ljudje. Ker se je pa naša vojska naglim korakom blizala kljub vsem utrdbam, ki obdajajo Asiago, se je ljudi polastila grozna panika. Prvi avstrijski strel so našli v Asiagu še mnogo civilnega prebivalstva, kajti Italijani so tolažili prebivalce, da Avstrijci nikdar ne pridejo do Asiaga in do utrdbe, ki stoji pred mestom na gorovju še nezavzeta. Vse te trditve pa so se pokazale kot neresnične. Strašna panika civilnega ljudstva je bruhnila na dan. Vse je bežalo na levo in na desno, upilo, jokalo in bežalo pustivši doma vse svoje imetje.

V mestu Asiago (v predmestju) smo našli doma dve stari ženi, ki sta v strahu in trepetu klečali na kolenih in molili, ko smo stopili na vrata. Prosile ste nas s solznimi očmi, naj jim prizanesemo in naj

ju pustimo še dalje živeti. Seveda smo se smejali temu prizoru, in jaz sem starkama povedal, naj bosta le brez skrbi, kajti od strani naših vojakov se jima ne bo prav nič zalega storilo. Tem besedam skoraj nista hoteli verovati. Nato je starka s tresočim glasom ustala in rekla: Naši vojaki so nam rekli, da Avstrijci vse civilne osebe, katere najdemo doma, pobijejo. Medve nisve mogle pobegniti z drugimi, ker sve stare in slabotne. Zato sva se udale usodi, naj se že z nama zgodi kar hoče. — Te dve starki ste nam pripovedovale, kaka panika je bila v Asiagu. Starkama smo potem dali še menaže in komisa, Jokali sta se veselja in ste se prepričali, da naši vojaki niso taki, kakor so jim jih slikali italijanski vojaki.

Naš plen v Asiagu je bil bogat na blagu in živilih. Trgovine so bile še precej dobro založene z različnimi življenjskimi potrebščinami. Posebno slanina, sira, ovsna in druge krme se je mnogo dobilo, kar nam je vsekako dobro došlo. Kakor sem že omenil, civilnega prebivalstva nismo nič našli v mestu. Lahi vlečejo vse svoje ljudi s seboj. No, saj je to tudi prav. Odkar smo udrli na italijansko ozemlje, še nisem videl civilne osebe, razen imenovanih dveh ženic. A tudi Italijani, ki so prebivali na avstrijskem ozemlju, katero je Italijan zasedel, so šli v Italijo pred pohodom naše vojske.

Italijan pokončuje cele vasi in mesteca ob svojem umikanju. Ko vidi, da nima več rešitve, pa zažge občino. Tako je pokončaval požar v petek občino okolice Asiaga, katere je moral Italijan zapustiti. Ob cesti, ki vodi iz Vezene v Asiago, ni niti ena hiša ostala cela.

V mestu Asiago smo našli še nekaj krav, oslov, koz, psov, mačk in tudi nekaj perutnine. Tik Asiaga pa smo našli vojaško kuhinjo s kuhano menažo. Previdno smo jed, poskušali, če je zdrava, in se tudi tu pogostili. Menaža je bila še gorka in okusna.

Danes so naši ujeli za Asiagom 174 mož in 4 častnike. Grede v naše ujetništvo so imeli priliko videti naše 30'5 cm možnarje, ki so Lahe preganjali. Začasno so se ustavili in videli, kako ta pošast pošilja 380 kg težke bombone Italijanom, pred katerimi imajo tak strah. Rekli so, da Italijani morajo bežati pred takimi krogli, četudi bi imeli kamenito korajžo.

Železni zbor krepko nastopa. Izgube niso velike. V razmerju s doseženimi uspehi — naravnost minimalne. Sovražnikove izgube so veliko večje na mrtvih in ranje-

nih. Veliko laških ranjencev so naši že spravili raz hribov. Z njimi ravna naša saniteta kakor z našimi. Že večkrat sem videl, da so se v enem vozu peljali naši in sovražni ranjenci. — Danes je šla mimo nas spet četa ujetnikov, ki so upili: »Abbasso l' Italia!« — »abbasso Cadorna!« Cadorne nimajo nič kaj radi. Pravijo, da je še večji strahopetec kakor oni. Pravijo, da je vojska za Italijo že izgubljena. — Saj najbrže bo že res. Italija gre pod zlo. — ič.

× × ×

Junija 1916.

Naš plen v mestecu Asiagu je bil obilen na živežu in krmi. Okolica asiška je lepa. Mali griči se vzpenjajo po planoti »Sette comuni«. Sena in mrve je tu obilo, kar nam je vsekako dobro došlo. — Lah je dobro vedel, da je pustil v Asiagu obilo živil za ljudi in za živali. Zažgati vse te zaloge pred begom pa ni mogel in ni imel časa za to, zato je pozneje skušal to doseči. Streljal je namreč v mestece in pokončeval še to, kar ni še bilo porušenega in vpepeljenega. No, sedaj, ko smo spravili na varno živila, naj le strelja in ruši. Saj uspeha tako nima.

Panika v Asiagu je morala biti res velika, ko so začele prihajati naše granate v mesto. To se pozna povsod in tudi v raznih stanovanjih. Našli smo v posameznih hišah še meso v loncih, ki se je kuhalo. Civilno prebivalstvo je res vse pustilo in nenadoma zbežalo iz mesta. Tu in tam so Lahi hoteli poškodovati razne javne naprave, tako n. pr. vodovod, a se jim to ni posrečilo. Še pravočasno so bili pregnani. — Laška letala seveda pomagajo sedaj laškim topovom pri pokončevanju Asiaga. A vse jim nič ne pomaga. Uspeha nobenega.

Naše čete stoje trdno v novih postojankah in ne popustijo niti koraka. Sedaj se nahajamo na posameznih krajih tudi na 1500 m visokih hribovih. Sneg je sicer skopnel, a spet na novo zapade. Tako imamo sedaj že 14 dni vsak dan nekaj snega in nekaj dežja. Mraz pa imamo tu še vedno. Grejemo se pri ognju tudi ob solnem dnevu, kakor v mesecu marcu. Ponoči pa se moraš v odeje dobro zaviti, ako hočeš kaj spat. Jaz spim v platnenem šotoru, v »celtni«. Spim oblečen že 3 tedne. Imam tri odeje in vojaško suknjo po vrhu. Z vsem tem pogrinalom sem pogrnen, a vseeno mi je mraz ponoči. Vi tam doli v dolinah pa se gotovo potite in »švicate« od vročine.

Tu v asiški okolici je malo polja. Ljudstvo se je pečalo večinoma z živi-

norejo. Sadnega drevja je malo. Spomlad se malo ali nič ne pozna. Le nekaj mesecev poleti je bolj toplo. Slavčkov ni slišati, enako tudi lastovka je tu bela vrana. So pač mrzli kraji.

Severno od Asiaga proti avstrijski meji so mogočni jelkni gozdovi. Tudi po 40 metrov visoke, ravne jelke štrle kvišku proti nebu. Dolina je pusta, malo obljudena. Na cesti od Asiaga do avstrijske meje — dolžina 20 km — je bilo le par hiš, katere so Lahi seveda porušili in zažgali. Sami košati gozdovi na levi in na desni. Tudi z vodo je ta dolina slabo oskrbljena. Lahi so napeljali sicer razne cevi, a vidi se, da je bilo kljub temu pomanjkanje vode. Naši so v tem oziru veliko bolj praktični. Veliko število delavcev je zaposlenih pri napeljavni vode. Tudi ceste na razne visoke vrhove so bile v slabem stanju. Lah v tem oziru ni bil praktičen. Se vidi, da je on ustvarjen bolj za ravnino.

Zdravo pa je le v teh krajih. Oster zrak za močna pljuča prija. Kolere tu se ni bati. Tudi drugih bolezni ni. Pravijo, da je najbolj zdravo spati v jelkinem gozdu. Jaz za svojo osebo sem tako zdrav, kakor še nikoli poprej, kljub vsem naporom, katere treba prebiti.

Tu na italijanskem ozemlju smo našli mnogo grobov. Sedaj šele vidim, kako velike izgube so imeli Italijani. Grobov je na tisoče. Grobovi so lepi in okinčani. V enem grobu je zakopanih tudi po 10 trupel. Na vrhu je križ in na križu imena padlih vojakov.

Zdi se, da italijanski vojaki nimajo tako dobre menaže kakor naši. Konservno meso ni tako dobro kakor naše. Le kruh in cvibak je bolj bel kakor naš.

Našli smo več italijanskih časnikov v raznih barakah — iz njih smo posneli, da italijanska vojska povsod dobro napreduje. Pišejo o naših velikih izgubah. Nadalje smo čitali, da nima Avstrija več ne denarja, ne vojakov in ne živeža. Da so izbruhili po raznih mestih nemiri, ki ogrožajo državni obstoj. S takimi neslanostmi pitajo in slepijo laški časopisi italijansko ljudstvo. Sramotno pišejo o naših vojaki in o našem bojevanju, kar seveda se nič ne prilega 2000letni laški kulturi.

Kakor sem že v enem prejšnjih mojih pisem omenil, Lahi jemljejo s seboj vse civilno prebivalstvo. Dosedaj smo videli le dve stari ženi in enega starčka. Naša vojaška oblast je dala po vseh zasedenih občinah nabiti nemške in italijanske letake, ki opozarjajo civilno prebivalstvo pred poškodovanjem telefonskih žic, ki se kaznuje s smrtjo.

LISTEK.

Deset let po sklepu miru.

'Angleški' roman bodočnosti.

Da se ne bode motil kdo: res je roman, o čemer hočemo govoriti. Roman, knjiga, ki jo je napisal Edgar Wallace, in o kateri se ne ve, ali mu jo je narekoval le srd do nasprotnikov, ali resnična črnogledost in bojazen ter nervoznost, dozorala do histerije.

Literarno je malo prida ta roman. Fantastično delo, krvavo-senzačne vsebine, prepletene z vsemi mogočimi in nemogočimi presenečenji, roman, do pičice podoben pristnemu kolportажnemu romanu, kakor »Musolino, glasoviti laški razbojnik«, ali »Jack, paralek trebuho« in kar je še enakih proizvodov, obsegajočih tri in petdeset tednskih zvezkov po 14 vinarjev.

In vendar nam daje raznih pojasnil, ki so vredna pomisleka. Knjiga računa na čustvo angleške mase in na njeno mišljenje. Torej je le-to znano pisatelju. Kakor je za vsako potvorbo mogoče najti potezo resnice, tako se tudi v divjih pretiravanjih tega spisa more najti marsikaj znamenitega. Tako pred vsem, da na Angleškem ni žive duše,

ki bi verjela, da se nasprotniki za vedno pobijejo k tlom. Nasprotno, da nihče ne dvomi, da bi naša trdnost in vztrajnost prebolela vsak udarec usode, pa najsi bi bil tudi tak, kot ga nam naprta pisatelj s svojim izmišljenim mirom. Dalje, da zavest moči in nepremagljivosti na Angleškem vendar ni tako splošna in trdna, kakor jo nam kažejo, drugače ne bi bile mogoče nekatere osebe ali bolj osebnosti v romanu.

In tako še marsikaj. A oglejmo si knjigo!

Krvav naslovni list. Na čelu kitica nemške sramotilke na Angleže, pod njo nemška baterija, ki melje v krvavo godljo angleško pehoto... Še predno odpremo torej knjigo, nam je jasno, da ne gre za angleško utopistično sanjarijo. Ta roman ne sega v meglene daljave, temveč se godi leta 1925, deset let po sklepu »Kodanjskega miru«, s katerim se je nehala angleška ter nemško-avstrijska vojna.

»Kodanjski mir« imenuje roman nesrečen, zakaj sovražna mornarica je ostala cela, a tudi prestoli nasprotnikov so ostali neomajani prvotnim vladarskim hišam, dva dogodka, ki polnita pisatelja z bojaznijo in nosita po njegovem spisu v sebi kal k angleškemu poginu. Kako se pripravlja in naposled pojavi ta pogin, to nam kaže »Zgodo-

vina nesrečnega miru«. Tak je knjigi naslov, vsebina pa ne brez zanimivosti.

Navzlic groznici, ki jo vzbuja neprestano, je knjiga zabavna, ako se utopimo v njen predmet. V nji je polno najznamenitejših osebnosti, zelo razburljivih položajev in kar najgroznejših dogodkov. Umori, ugrabljenja, ponočni vlomi, atentati z dinamitom se vrste za mrličnimi zasledovanji s parniki in letali; brezlične brzotjavke prihajajo v prave in neprave roke, odkrivajo se zarote, a tudi nedolžni, mični ljubezni je mesta v delu...

Junak, Mr. Grant Macrae, je veseljak, izobražen in zapravljiv posvetnjak one površnosti in hkrati viteškega mišljenja in vedenja, ki se še nahajajo v visoki družbi in za katerimi se najraje obračajo neizkušena mlada dekliška srca. V tem času je Macrae izdajatelj velikega časnika »Megaphone«, v katerem vsako jutro opominja k čuječnosti proti nemški nevarnosti. On ne dvomi namreč kar nič, da stremi Nemčija k prenehanju po ugonobitvi Angleške. Njega ne prepričajo nasprotniki po mišljenju, uborne kramarske duše, ki so iz trgovskih nagibov izsilile sramotni mir, o tem, da je Nemčija onemogla, kakor trde, in da že deset let kar najtežavneje plačuje vojno odškodnino, nalagajoča prebivalstvu najtežja bre-

mena. Grant Macrae se ne da uveriti tem trditvam in ne odvrtni od svojega prepričanja. V tem ga nasprotno utrjuje marsikateri doživljaj. Tako ga nekoč zvečer skrivnostno poseti v vili v Chadler-Nortonu mlada Američanka, prostovoljna špijonka angleška. Le-ta trdi, da je Angleška samo prednja postojanka k svetovni pridobitvi, ki jo ima v mislih Nemčija, koprneča po Ameriki... Ni še dolgo, kar je prisluškovala v Freiburgu pogovoru med kanclerjem in onim Karlom Ballinom, ki — sam Bog ve čemu — v romanu biva tudi v Chadler Nortonu... Gospoda sta se menila o tem, da se je treba vsekakor polastiti izuma Mr. Vennimana. Le-ta stanuje seveda takisto v Chadler-Nortonu in se bavi že več let z izumom priprave, ki naznači ladji približevanje podmorskega čolna.

Sedaj se drve dogodki drug za drugim. Večerni poset mlade Američanke ni bil neopažen. Domov gredečo napadeta dva moža, eden je bil menda Ballin, a oprosti jo Grant Macrae in z avtom prepelje v London. A na cesti se pojavi nad avtom letalo in vrže bombe na voz. Policija seveda ne najde ničesar. Nekaj dni kasneje vlomi nekdo v Vennimanov laboratorij, a omoti ga električni tok. Vlomilec je bil — seveda — nemški mornar, Nemške križarke

Zanimivo je gledati laške ujetnike ko korakajo v naše ujetništvo. Roke v žepu imajo in vsak svojo žvižga. Večinoma šibki mladi ljudje. Danes so naši ujeti celotni laški sanitetni oddelek z dvema zdravnikoma. Zada pa je korakala dolga vrsta besaglierov. Na nosilih so nesli mnoge tovariše ranjence do glavne cete. Tam pa so naše in laške ranjence skupaj nakladali v avtomobile in jih prepeljali na avstrijska tla. — V grobovih se neha sovražnost. V mnogih grobovih so skupno pokopani naši in laški mrtveci. — Saniteta ima tu težko službo. Lahki navadno puste svoje mrtvece nepokopane ko morajo bežati pred našimi četami. Zato imajo naši sanitetci toliko več dela. Zgodili so se celo slučaji, ko so hoteli naši sanitetci pobrati laške ranjence, da so Lahji streljali na nje. Pač barbarsko! — ič.

Na laških tleh.

II.

F. L. poroča z južnotirolske fronte: Danes zopet nekaj med silnim treskom. O prostoru, kjer so prodirale naše čete, se je že dosti pisalo. Nekaj dodatkov! Naša napadalna črta se je pričela ob suganski dolini, šla dalje čez lavaronško planoto, kjer se je naslonila na čete prestolonaslednikov. Nam nasproti so se bili Lahji mogočno vgnjezdili na vrhu Leve, pobočju Marcai, gori Verena itd. Lansko leto, ob napovedi vojne, ko so stale na naši strani le neznatne sile, so se bili pririli Lahji na eni strani po suganski dolini skoraj do Levico in po vezzenski cesti čez mejo, hoteč tu po najkrajši poti pridreti do Tridenta. Ustavili sta jih utrdbi. Lahji so se tu zakopali, privlekli množino topov in sipali mesece ogenj na ti utrdbi. Bili sta oboroženi le z lahкими topovi, toda kljubovali sta do skrajnosti, dasi so Lahji skušali porušiti. Ker so imeli Lahji v posesti vrh Leve, ki leži višje, bi se bili lahko pririli skozi. Toda Lahji tega niso zmogli. Nekateri laški pešpolki niso mogli vreči par naših strelskih bataljonov. — Mojstre so se pa izkazali v zgradbi strelskih jarkov. Ko smo kasneje ogledovali te naprave, smo bili presenečeni. Naša pehota bi bila hodila v te jarke na stražo kakor na promenado. Jarki so tako globoki, da more največji mož po koncu stati in hoditi v njih. Izkopani so globoko v zemljo, kriti s težkimi, debelimi hlodi in po vrhu z zemljo, da jim lahke granate ne pridejo do živega. Znotraj so popolnoma obiti z deskami. Laški pehoti sta bila mraz in mokrota nepoznani stvari. Spalni prostori so urejeni nekaako tako, kakor jih imajo mornarji na trgovskih ladjah. Razume se, da je bilo povsod dovolj peči, odej itd. Kuhinja takoj za bojno črto; dohodi po gozdu, kar daje lepo varstvo pri izmenjavi čet. Vendar pa so zgradili tudi mnogo dohodnih jarkov, pravih predorov. Kjerkoli se je ugotovilo, da pripiskajo včasih kroglice naših poljskih straž, tam so stale povsod tablice z napisi: »Zona pericolosa« (»nevaren prostor«). Metalci min so bili krasno vdelani na betonskih podstavkih in močno zavarovani z bruni, ravno tako dobro so bile zavarovane strojne puške. Po skladiščih, v katerih so naše čete zaplenile velike

množice živil, zlasti slanina, lahko vidimo, da so Lahji dobro živeli. — Imajo v svojih vrstah tudi prostovoljce. V začetku, ko so mislili, da bodo z godbo vkorakali v Trident in v Ljubljano, je imel marsikdo gorečo domovinsko ljubezen, ki jim jo je pa naša izvrstna črnovojniška pehota na vseh bojiščih kmalu zmanjšala. Izborne laške pozicije so bile našemu vodstvu dobro znane. Računalo se je na trdovraten odpor, posebno ker so imeli Lahji številno težko in lahko topništvo na razpolago. Naše topništvo se je skrbno pripravilo. Okrog 6. ure zjutraj dne 15. maja je pričela naša artilerija s silovitim ognjem na laške baterije in postojanke. Ta grom je pretresel laške živce. Sodeč po tem, da so Lahji na ogenj naših možnarjev le slabo odgovarjali, moremo sklepati, da take topniške sile niso pričakovali. Ta ogenj se je ponovil 17., 19. in 20. maja. Zadnji dan se je strahoviti topniški ogenj pričel že pred dnevom in dopoldne je prešla naša pehota na napad. Učinek našega kornega topništva — možnarji in havbice — je moral biti strašovit. Laške baterije so zamirale druga za drugo; laška pehota je odrevenela. V prednje postojanke je naše topništvo le malo streljalo, samo žične ovire so bile na nekaterih krajih razstreljene. Laška pehota bi se bila zamogla tu v ročnem metazu uspešno boriti, a do tega ni prišlo. Naša pehota je nataknila bodala zastoj. Ko je bilo premagano laško topništvo, je laška pehota zbežala iz svojih trdnih stališč že po prvih zadetkih našega topništva. V obrambnih jarkih in obližju so ostali le tisti Lahji, ki so zmetali orožje proč in z vzdignjenimi rokami naznanjali, da za nje vojna ne eksistira več. Z neznatnimi izgubami smo zavzeli vrh Leve in pobočje Marcai, postojanke, o katerih smo sodili, da nas bodo stale potoke krvi. Na desno od nas je hkrati padel Costesin in naslednji dan so Lahji zbežali z 2019 m visoko ležeče utrdbe Monte Verena pred našimi patruljami. — Mislimo, da bodo Lahji branili ostale višine na asijski planoti, a strah pred našimi možnarji jih je podil dalje, tako, da so naši »Janezi« in štajerski in kranjski lovci dne 27. maja zasedli skoraj brez boja več važnih višin, ki so zapirale naše prodiranje ob cesti iz Vezzena skozi Val d'Assa na Asiago. Naslednji dan so isti zasedli ob izgubi nekaj ranjencev močno utrdbo Interrotto, ki zapira vhod v asijsko dolino. Lahji so se morali umakniti na višine na črto Asiago-Tallio.

Prisrčnosti iz Gorice.

Gorica, 1916.

Nihče bi ne mogel verjeti, da je v Gorici toliko prekipajoče prisrčnosti doma, da bi ne moral sam tega konstatirati. V Gorici se res vzbujajo najplemenitejša čustva in se kažejo v cvetkah, ki človeka kar zadivljajo; tu v Gorici, kjer Te dostikrat čaka smrt ob vsakem vogalu in kjer Ti tolikokrat iz bližine par kilometrov naznanja jo streli iz pušk in strojnic, kako smrt kosi. Gorica je sedaj podobna otoku, ki se nahaja kje sredi oceana; proti zapadu je popolnoma zaprt; na drugih straneh more le težko iti kedo ven, še mnogo težje pa no-

ter. V tem otoku sta se našli dve družini, civilna in vojaška; spoznali sta se in vzljubili; obe si delita trpljenje in veselje; obe si pomagata, kjer jima je to mogoče; obe se rade imata. Kako je vendar to lepo sredi tistih palm in cipres in ceder in platan in magnolij goriskega mesta; kako to kontrastira z divjim bojnim metežem tik njega ob fronti!

En prizor. Leto in dan je minulo, kar se je sovražnik pokazal ob Kalvariji in Sabotinu. Nikdar ni še videlo naše jasno solnčno Posočje toliko pekočih solza, nikdar toliko strašnega junaštva kakor v tem kratkem času 365 dni. Gorica je sicer ostala, a spremenjena do svojega osrčja. Meščanstvo je v pretežni večini odšlo iz strahu, pa tudi po dolžnosti svojega poklica. Le mal del je vztrajal leto in dan v ljubljenskem mestu. Ta del se je ob obletnici z iskreno hvaležnostjo ozrl na predstavitelja hrabrih braniteljev goriskega mesta, ki sam tudi že leto in dan vztraja junaško na svojem mestu. Generalmajor je ta mož. Dne 21. junija je prišla k njemu deputacija goriskega meščanstva. Vodil jo je msgr. Fr. Castelliz. V deputaciji so bili zastopani poleg Italijanov in Nemcev tudi Slovenci. Izročila mu je krasen album z lastnoročnimi podpismi nad 200 uglednih meščanov Gorice, ki so nepretržno celo leto obleganja vztrajali v mestu. Msgr. Castelliz je imel prelep poklonitven nagovor. »Ko bodo naši pozni zanamci povpraševali — je med drugim tudi dejal — »kdo je bil tisti, ki je branil našo lepo Gorico proti sovražnim navalom in ni nikdar pustil, da bi sovražnik čez Sočo stopil na njena tla, tedaj jih bomo z velikim spoštovanjem učili izgovarjati ime moža, ki je našemu rodnemu mestu z mečem v roki stal ob strani. In porečemo jim: To ime si zapomnite, to ime spoštujte in ljubite. Ime je dobrotnika našega mesta! — In sreča in hvaležnost bo polnila srca naših zanamcev. — Vi ste srečni — jim porečemo dalje — in ste mu hvaležni; a glejte, drugi niso samo tega imena s spoštovanjem in hvaležnostjo izgovarjali, oni so imeli tudi srečo, da so poznali njegovo, da so ž njim govorili in občevali, ki se je tako imenoval. — In ti smo mi...« — Do solz je bil generalmajor ginjen, ko je sprejemal te znake udanosti in hvaležnosti iz rok goriskega meščanstva. A tudi ono samo se je do srca pretreslo, ko je slišalo iz ust generalmajorja besede: Tu z mestom se brijemo, tu z mestom stojimo, tu z mestom pademo! — Album pa, ki podaja v umetniških potezah na prvi strani grb Gorice z znaki goriske dežele, na drugi strani krasno izdelano sliko goriskega grada kot simbol goriskega mesta bo gotovo generalmajorju še v njegovih poznih letih eden najsrčnejših spominov iz vojaškega življenja. Govoril mu bo, kako je v Gorici ljubezen doma...

Drug prizor. Sv. Rešnjega Telesa dan, 22. junija. Stolna cerkev polna pobožnega občinstva. Na altariju vladar nebes in zemlje Jezus Kristus sam pod ponižno podobo belega kruha navzoč pred nami; na stopnicah altarija kleči pred njim mašnik, njegov namestnik, s številno asistenco; na evangeljski strani zastopniki vojaštva, med njimi na prvem mestu generalmajor; na epistelski strani zastopniki civilnih oblasti; pobožno ljudstvo po cerkvi. Vsi se klanjajo kralju Kristusu v presveti Eucharistiji. Njemu v proslavo se pričinja slovesna procesija od altarija do altarija. Prvi za Najsvetejšim koraka z gorečo svečo v roki ge-

neralmajor sam! — Danes sta se v cerkvi našle obe družini, civilna in vojaška; v čudoviti harmoniji sta se dobile, da molita in se Bogu poklonita. Prizor, ki se je praznik sv. R. T. nudil očem v stolnici goriskega mesta, je po globočinah svoje nežnosti in prisrčnosti nepopisen; nepopisen tudi vtis, ki ga je generalmajor napravil s svojim nastopom med vsemi, ki so bili navzoči v cerkvi! A kako je vendar lepo biti v Gorici, dasi te lahko čaka smrt za vsakim vogalom! —

Zopet drug prizor. Popoldne praznika sv. R. T. so priredili otroci, ki jih starši pošiljajo k uršulinkam v zgajanje in nadzorovanje, ljubko patrijotično proizvajanje. Slavnost se je vršila v uršulinskem samostanu. Bil je navzoč tudi naš generalmajor. Čudovit mož, da more navzlic tolikim poslom dobiti trenutke celo za nežno deca. Pa on otroke rad ima! Boli ga, da trpe otroci radi razmer toliko zanemarjenja. Zato pomaga povsod, kjer posveča kedo otrokom svojo skrb. Zato je prišel tudi tedaj k uršulinkam. In ko so deklice svoje proizvajanje končale, je stopil sam na oder ter izrazil svoje veselje nad tem, kar so otroci proizvajali in da se tako skrbno versko vzgajajo, potem pa je tudi med drugim govoril: »Imel sem dobrega očeta, ki me je učil moliti in mi dostikrat polagal na srce: Boga se boj in delaj. Te besede očetove sem si zapomnil in svete so mi postale. In po njih sem si prizadeval živeti in božje zapovedi izvrševati. In po njih sem postal to kar sem. Tako stojim sedaj tukaj, da branim Gorico pred sovražnikom. Kakor me je oče učil, tako delam. Delam, a da nam bo dal Bog svoj blagoslov, molimo skupaj Očenaš in Češčena si Marijo.« In generalmajor se je na odru tako pobožno prekrizal in pričel tako presrčno moliti Očenaš in drugi za njim, da so bili vsi prevzeti. Ni eno oko ni suho ostalo. —

To so presrčnosti goriskega življenja. Lepe so in človeka dvigajo.

Da se je moglo toliko storiti za aprovizacijo in obdelanje goriskega polja, se moramo v prvi vrsti vojaški oblasti in nje tukajšnjemu prvemu reprezentantu zahvaliti. Vojaška oblast ima vendar sve v rokah, od njenih dispozicij je vse odvisno. Toda kadar so se potrebovali železniški vozovi in druga vozila, kadar se je rabila vprežna živina, kadar so se rabili delavci, tedaj si gotovo tudi računal, da Ti bo generalmajor ali osebno ali pa po podrejenih organih šel na roko. In le tako se je moglo toliko napraviti. In ta presrčnost vlada še naprej in dela lepo in drago Goriško še lepšo in dražjo.

Bobneči ogenj na vrhu Sv. Mihaela.

Alice Schalek poroča v »Neue Fr. Presse«:

Po dolgih prošnjah dobim dovoljenje, da smem z njimi. Seveda na lastno nevarnost in odgovornost.

Štab se poda na vrh Sv. Mihaela; odond, tik za vojno črto, vodijo gospodje dogodke. Zelo mlad poročnik, ki je nad izpremembo židane volje, krene z menoj ob vznožju gore dalje z namenom, da goro obideva in se je potem lotiva od strani. Prej pa še dobim povelje, da moram biti točno ob 9. uri zopet na vzvodni točki. Nato pa hajd po cesti naprej, vedno ob črti, v kateri stoje naši topovi.

Šeststo korakov pred nami leži zloglasno severno pobočje. Sprednja strmina Vrha sv. Mihaela, ki se v dolinah in gričih kakor grbava spušča nizdol proti Soči, ima na nekem mestu obliko kolena. Kakor vrtna terasa je na polovici višine vzdignjen raven kos zemlje in na njem so najsprednejši jarki. To je najbolj vroče napadana in najbolj goreče branjena točka naše soške fronte. Saj tvori zvezo med postojankami ob reki in zgornjim robom planote.

Pred kratkim se je pojavilo med tako blizu druga poleg druga ležečimi rojnimi črtami nekaj italijanskih glav. Za hip samo, toda vse predolgo za čuječnost naših. Sedaj se je vedelo, da je bila našim postojankam zopet enkrat namenjena mina. Da bi izkopali protimino, ni bilo časa. Italijani so bili že preblizu. Torej je planilo moštvo iz jarka, naskočilo odprto luknjo in jo držalo. Jarek se tu ni dal izkopati, kajti noč in dan so besno obdelovali italijanski topovi ta novi klin naše postojanke. Od desne, od leve so streljali našim ljudem v hrbet, vsak dan je bilo treba spravljati iz razbitega rova mrtve in ranjene, toda naši ljudje so vztrajali ondi. Niso omahovali in se ne umaknili. Sedaj se je moral z osvojitvijo nove postojanke zavarovati bok, in to se je imelo izvršiti danes popoldne.

Na stotine najsrčnejših nevarnosti je v vojni. Samo novinec, novodošlec, tisti, ki je prišel z dopusta, primerja svojo vlogo s srečnejšimi usodami. Kolikor dlje pa je kdo v ognju, tem neodoljivejša se mu vrva primera s tistimi, ki so v še večji nevarnosti. Zgoraj na grebenu Sv. Mihaela ve vsak

križarjijo v bližini mesta Chadler-Norton in eni se posreči, da ugrabi Američanko. A Macrae izposluje pri Lord admiralu naglega torpednega rušilca, ki se začene za nemško razbojnico in seveda oprosti damo, v katero je Macrae zaljubljen že preko ušes. Vse te stvari so krepile pri Angležu sumnjo, in nevarnost, ki je videl vedno bližajočo se, se mu je zdela bližja kot kdaj.

Oficijelna Angleška seveda ni mislila, da bi se mogli pojaviti med njo in Nemčijo novi spori. Saj je baš sedaj ponudila čudovit dokaz spravljivosti in miroljubnosti, povabivši vse udeležence pred desetimi leti minile svetovne vojne k ogromnemu slavlju pobratimstva v Slezvik-Holštajn. Takega pobratimstva svet še ni videl. Vsa mornarica Hamburg-ameriške proge bode pripeljala slavnostne goste na nemško obalo ter zopet nazaj. Iz notranjosti pa bode Nemčija v pettisot posebnih vlakih pripeljala domačih gostov na slavnostni prostor. Na stotine odrov in tribun bodo postavljeni in s posebno enoglasno resolucijo bodo sklenili narodi, da se ne bodo bojevali več, razven v obrambo narodnega bitja.

Vsi angleški listi so navdušeni. Prepričani bode minil za vedno, in plemenito nemško vabilo zasluži odziva. Naglo se prijavijo pol milijona udeležnikov.

Le »Megaphone« Granta Macrae moti navdušenje s svojimi opomini. Ko v ognjevitem članku običa angleško lahkovernost in sluti v slavnostnih pripravah zle namere — zleti palača njegovega časnika v zrak. Kdo je zagnal

bomb, se ne izve, Macrae sluti. On sam je bil le malo ranjen. Zato le urno zopet na delo, dokler še ni prepozno! Nemudoma kupi za 700.000 funtov nov list, in onega dne, ko od vseh strani v roki morju razigrane množice, kjer jih pričakujejo nemški parniki, obelodani tak-le članek: »Danes ostavlja 600.000 za brambo sposobnih mož našo zemljo ter se podaja na Nemško. Ako v tem izbruhne vojna in bi jih na Nemškem internirali, izgubila bi Angleška cvet armade. Dolžim nemško vladu, da si je izmislila pobratimsko slavlje le zato, da bi oslabil britsko vojsko. Jutri naj prinese pettisot vlakov domačih gostov v Slezvik. V resnici so to čete, namenjene v Viljemov pristan, Kuksov pristan, Borkum in Kiel. Tam se ukrcajo v velike ladje in pripeljejo k nam na Angleško. Imam zanesljivih poročil, da je do ločenih v to štiriindvajset pehotnih vojni divizij in ravno toliko rezervnih divizij. Dolžim nemško vladu, da namerja brez povoda napad na Angleško.«

V londonskih listih nastane vihar posmehovanja in ogorčenja. Se vidi, pišejo ugledni listi, da mu je eksplozija zmešala pamet. Eden se je celo zgražal, da si drzne norec trgati stare prijazne trgovske odnose, ki se morajo obnoviti.

A Macrae se ne da motiti. Razburjenost prekipeva, ko čezna, da je baš na slavnostni dan zbrana vsa angleška mornarica v Spiteheadu k paradi. Ostrmi bojazni, ko izve, da se more odkrivalec podmorskih čolnov nastaviti

po bojnih ladjah šele v treh mesecih. Vennimana so baš prejšnji dan našli mrtvega na postelji. Umoril ga je Karl Ballin, o katerem se zna sedaj, da je bil res glava nemški zaroti proti Angleški. Sluga Vennimanov ga je ubil zadnji hip.

Macrae odhiti k Lordu admiralu ter mu izroči vsa poročila in dokaze. Tu šele mu verjamejo. A prepozno je.

Dočim prihajajo neprenehoma brzojavke, ki poročajo o krasnem sprejemu Angležev na Nemškem, ujamejo brezlično brzojavko: »Vsi Angleži internirani! Mornarica v Spiteheadu pokončana brez svari la po nemških podmorskih čolnih! Ladje z nemškimi četami na potu na Angleško.«

In tu se konča knjiga. — — —

Ali naj poslušamo Macrae-a? Ni mogoče! Večina Angležev samih ga je imenovala norca. In taka večina, ki neče slišati o našem ponižanju, ki obsoja vse obdolžitve, je na Angleškem torej res doma. Saj se je gotovo prepričala že davno, da tiči moč Angleške v trgovini, baš v trgovini pa ne more pogrešati Nemčije in prijaznega razmerja z nami. Ta večina je že v romanu izsilila mir vsem kričačem navkljub, morda se ji posreči tudi v resnici, da uveljavi svojo voljo in privede do miru — ki bode kajpada najbrž precej drugačen, kakor »kodanjski mir«, ki ga je napravil Mister Wallace.

mož, da je na severnem pobočju še hujše. In to ga takorekoč zjekleni, da se mu skoraj zdi lastna usoda kot posebno ugodna.

Ob 6. uri zastavi bobneči ogenj. Izstrelki vlečejo za seboj nekako zračno vlečko. Zdi se, kakor bi hrup visel v tihoti pokrajine. Vse molči, nič se ne gane, neprestani tiu-tiu šiba brezbrambno zemljo. Vedno globlji, daljši, neizprosnejši postaja. Veliki, temnozeleni kosmi dima, gosta, črna, kepasta so para, žareče bel puh in srebrno blesteči pajčolan valove nad sovražno postojanko sem in tja.

V zraku plavajo šrapnelski klopčiči. Poleg vsakega belega en rmenkast. In potem škropi navzdol, dočim sika pri granatah navzgor. Oblaki se pomešajo med seboj in tvorijo en sam zastor, ki se kadi, žari in valovi. Sumi pa ostanejo vsak zase. Vsak pok stoji sam zase na svojem mestu, zyrta svojo luknjo v zrak.

Črni kos zemlje leži negibno. Ogenj ga bica, žge in okaja. Nič se ne gane. Salandra, ti mož v Rimu, koliko kilometrov daleč si od tu? Vsak kilometer razdalje — veš li to? — izpreminja sodbo! Tiu-tiu-tiu — deske, tramovi, cunje brne po zraku okrog. Nobene barikade nimajo več tvoji ljudje, nobene ga prsobrana, nobene ga kritja. Če bi bil tukaj, Salandra, bi lahko videl leteti po zraku tudi italijanske glave. Nikoli nisi sam poizkusil, drugače bi moral vedeti, da tvoji rojaki ne preneso bobnečega ognja. Samo naši ga preneso. Glej, vse je razstreljeno! Vse je razklano!

Na tisoče granat pride sedaj. Ura je sedem. Tu stojimo in se ne ganemo. Naj nas vidi sovražnik! Stirje drevesni parobki so bili še ob šestih. Dva izmed njih sta zdrobljena.

Sedaj streljajo tudi oni. Njihovi opazovalci ne morejo sicer skozi zastor dima ničesar videti, toda na ta odsek so le predobro zastreljeni. Seveda tvegajo pri tem morda, da kdaj zadenejo tudi v lastni jarek. Toda strel več ali manj danes ne pomeni ničesar. Naša prva postojanka je izpraznjena, ljudje stoje v drugi, mi v tretji. Dvesto korakov pred nami se razletavajo sedaj sovražne granate. Sem in tja tudi kaka ekrazitna eksplozija. Tu so na delu minometalci. Visoko pod nebo se vije belo-rmeni oblak in pod njim so naši ljudje.

Julija je cele tri dni letelo tako na nas! Nenadoma zašepeta poročnik poleg mene. Nobene besede še nisva bila govorila. Sedaj ga pogledam. Tenak je in bled. Ne veliko čez dvajset. Ve, kaj se pravi: trpeti bobneči ogenj. Leto dni je nameščen na Vrh sv. Mihaela. Sem in tja vihra. Časih prileti kak kos izstrelka do nas. Brenči kakor čmrlj, ki se je ujel med dvema oknom. Ne vidiš smrti, samo slišiš jo.

Nenadoma pehotni ogenj. Ta čudni brbot ti poteza živce kakor nič drugega v vojni. Celo poročnika mine za hip hladnokrvnost. »Kdo vendar strelja? Kdo bi mogel sedaj streljati? V italijanskih staniščih tega odseka mora biti vse mrtvo ali pokrito. Morda streljajo v sosednjih jarkih iz strahu?«

Bodi tako ali tako, resnica je, da gre večina krogel v naši smeri. Ako udarijo v prsobran pred nami, potem je slišati jasen, srebren zvok. Kings — ta je obsedel nad našimi glavami. Kings — ta se je razletel na kamenju. In vmes hrbotanje, pokljanje, zmedeno, nepojmljivo vrenje pehotnega ognja.

»In sedaj si mislite, da je tema, da tičite neprespani v lepljivi obleki, in da vas uro za uro, noč za nočjo obliha to hrbotanje. Šele potem veste, kaj naše moštvo ob navadnih časih že leto in dan neprestano doživlja na Vrh sv. Mihaela. Toda začasa petih bitk — tedaj se nam je vsem po cele dni godilo približno tako, kakor se godi sedaj tem par Italijanom.«

Sredi pehotnega ognja stojim. In še vedno nimam nobenega pojma, nobene predstave o tem, kar prenašajo vojaki! Vedno več izpremembe je. Sovražni Caproni priropoče, ogromen bojni letalec, ki pohlepno pograbi priložnost, da bi tekoma našega ognja izvohal postojanke naših topov. Nasproti mu vihra avstroogrski Fokker, nad našimi glavami se spopadeta. Strelji strojnih pušk prasketajo sem in tja. K nam padajo krogle sedaj tudi od zgoraj.

»In sedaj si mislite, da sedite gori v letalu, sovražnim strelom za tarčo!« Bojujoča se letalca krožita nad mano. In še vedno ne slutim in ne pojnim, kaj prenašajo naši vojaki! Zaman je bil poizkus. Nikoli se tega ne more opisati. Nikoli ne bomo tega slutili, kamoli pojmi.

Pa če svet tega ne izve, če Salandre tega ne slutijo — ne bo li novih vojn, katere smejo nekateri v Rimu užgati, na Sv. Mihaelu jih morajo pa drugi izvojevati? V meni divja bojazen, da

ostane neizmernost te strahote — kako se Soča drži — za večno skrita. Tiu-tiu-tiu, tk-tk-tk-kings! Ali mi je kdaj prej tako pretresljivo donel v srce kak orkester? Sredi notri stojim — toda ničesar ne vem od tega, ničesar — ničesar!

Caproni se umakne, Fokker kroži nižje. Potem pa Caproni z novo silo zopet privihra sredi v čarovniški ples. Zelo drzni so sovražni letalci, sami Francozi so bojda. Še enkrat boj, še enkrat živce trgajoče prasketanje tam gori.

Sedaj je osem ura.

Uro hoda imava do izhodne točke. Iti morava tedaj. Prijetnejše bi seveda bilo počakati, da bi ponehal ogenj iz pušk. Toda niti na misel nama ne pride, da bi mogla biti nepokornia, da bi prezirala povelje. Neizmerno gonilno moč povelja čutim sedaj na lastnem telesu.

Sedaj sva v parku Gostolistnata stoje prastara krasna, orjaška drevesa. Tu se srečava z nosilci menaže, ki gredo počasi navzgor, z voditelji oslov, ki neso na postojanke vodo in večerjo. Naše čete na levo in desno od pasu, ki ga pretresa boj, dobe svojo večerjo čisto tako kakor običajno, ob določeni uri, pa naj tudi udari kak uskok iz artiljerijskega dvoboja preko bojnega pasu, kar se le prevečkrat zgodi. Ne da bi se ustavila, koraka kolona v svinčeni dež. Stari možje so to, s srčecimi bradami in trdnji. Toda navzgor gredo, ne da bi se obotavljali, pa naj brbota ali pa vlada mir in molk.

Sedaj sva spodaj pri gradu. Tako globoko krogle iz pušk ne udarjajo več. Brbotanje zveni že bolj iz dalje. A ne govoriva nobene besede. Na one misli, ki so gori. Sedaj, sedaj, ob pol devetih, se začne. Sedaj se vzpenjajo ljudje iz jarkov, da naskočijo razstreljeno italijansko postojanko. Sedaj kličejo Ura! in se izpostavijo sovražnemu ognju. Sedaj pade eden — sedaj drugi...

Poročnik se ustavi. »Po vojni se bo drugače cenila vrednost.« V njegovih očeh se bliška. »Drugače nego prej se bo glasilo, če bo kdo rekel: Pri pehoti sem.«

Cesta spodaj je pod ljutim ognjem. Ker naskakuje infanterija, molče naši topovi. Sovražna artiljerija išče sedaj po našem ozemlju naše topove. Nad gradom stoji luna in strahotno sije v odprte gobce trostenskih sob. Rdeče se svetli mak med žicami in zajci teko preko njih. Slavček vabi in akacije omamljivo duhte. Dušča je tihota pokrajine. Zopet, kakor ob potu tjekaj, zlovesče sika skozi to tihoto. Sedaj seveda prihaja od druge strani; ne več tako šibajoče in brzo, marveč rjove počasi in skoraj zasmehljivo pojje. Poročnik me potegne k steni. Vu—vu—vu — Tožeče prihaja bliže. Nenadoma se glas pretrga. Sredi v zraku, čisto blizu nas, obmolne. Slep strel je bil. Oddihneva si. Nobene misli na to, da bi se ustavila ali iskala kritja. Povelje: Ob devetih biti na mestu. Prvič morem popolnoma čutiti z moštvo.

Kakšna olajšava je povelje! Karkoli se zgodi — izpremeniti ne moreš. Odgovoren niti. Ni ti treba premišljevat, ne se odločati. Šele sedaj razumem, koliko veličine je v prostovoljnosti naših vojakov, ki se javijo, ravno kadar velja najhujše. Kajti tudi posledice ima poravnati vsak prostovoljec sam s seboj.

Čudovito lahko prideš skozi ogenj, ako zahteva povelje. Sedaj razumem uspehe soške armade, ki je tako nedvomno dobila svoje povelje. Neizprosna mora biti roka, ki ga razdeljuje, nezmotljivi možgani, ki ga določijo. Blagor narodu, ki bi smel živeti v povelju, v naporu najvišjih osebnih moči, v trdnem zaupanju in veri, da je povelje tudi pravo, zamišljeno od najboljših med najboljimi; tako kakor povelje ob Soči, ki tira naprej in odrezuje vsako umikanje, ki škrti lastnino.

Ranjenci nas doidejo. Prvi se, ki prihajajo dol. Eden onemel in oglušel. Z rokami kaže, kaj se mu je bilo zgodilo. Tik njega je udarilo. Njegov sosed je obležal mrtiv. Dalje hite. Tako samoobsedbi razumljivo, tako brez čudežev se vrši vse to.

Spodaj na veliki cesti srečamo redni večerni vlak. To drdra, drdra in drdra. Vsako noč teko vozovi, visoko naloženi in težki, počasi svojo pot. Kaj se godi tam gori, to jih ne briga. Nobeden njihovih voditeljev ne ve ničesar o tem, da je bil danes na severnem pobočju Vrh sv. Mihaela bobneči ogenj. Da — streljanje je bilo. Pa, kaj to ni vedno? In drdra, drdra, drdra. Brez postanka in odmora. Majhen krajevni boj, radi krajevnih koristi, da se sovražnik nadleguje. Samo en stavek bo jutri o tem v tiskovnem poročilu.

Točno sva na mestu. Avtomobili čakajo in kmalu smo v stanu. Miza je pogrtnjena in v kadečih se skledah pri-

našajo večerjo. V vsakem očesu je še odsvit doživljaja. Vse molči. Toda krepko jemo in krasno spimo in naslednjega opoldne svira godba k častniškemu obedu. Saj imamo jarek, ki smo ga potrebovali.

C. kr. posredovanje za vojne invalide.

Invalide zopet vpeljati v pridobitno življenje, spada med one posebne naloge, ki so nastale za državno upravo vsled vojske in njenih socialnih in gospodarskih posledic. Izpeljava te naloge se razdeli sama od sebe v dve fazi, ki deloma gresti druga poleg druge, deloma pa sledi ena drugi: Naknadno zdravljenje, zdravljenje in šolanje invalidov na eni strani, na drugi strani njih nastanitev v službah ali kako drugo preskrbljenje. Naknadno zdravljenje, zdravljenje in šolanje oskrbujejo pod vodstvom ministrstva za notranje zadeve »Deželne komisije za vračajoče se bojevnike«, za preskrbo invalidov na njim primernih delavnih mestih in službah je pa ustanovilo ministrstvo za notranje zadeve posebno panogo državne uprave, namreč »C. kr. posredovanje dela za vojne invalide«. Za vojne invalide določena posredovalnica za delo pa ne more delovati na enak način, kot obstoječe posredovalnice za popolnoma delazmožne delavce ali obče koristne splošne posredovalnice za delo. Ne potrebuje samo — kakor zadnje — obsežnega pregleda čez delovni trg svojega delokroga, natančnega znanja tehnike za posredovanje dela in ozkega nepristranskega stika z organizacijami delodajalcev in delojemalcev, zahteva temveč tudi intenzivnega sodelovanja zdravnikov kakor tudi tehnične znanosti in umetnosti. Vsled tega se je c. kr. posredovanje dela za vojne invalide v posameznih deželah, v kolikor tam že obstojajo javne posredovalnice za delo, naslonilo na slednje, in le tam, kjer takih mest ni, so se ustanovile posebne c. kr. posredovalnice. S tem, da se je upostavljal v vsaki deželi kuratorij, obstoječ iz delodajalcev, delojemalcev in strokovnih učnjakov, se je dosegla potrebna zveza med c. kr. posredovanjem dela za vojne invalide in med krogi, ki so pri vprašanju teoretično in praktično zainteresirani. Tudi se je z uvedbo zdravniškega in tehničnega strokovnega posvetovanja pri vsaki c. kr. posredovalnici za delo za vojne invalide omogočilo, da se invalidu preskrbi ali v njegovem prejšnjem ali po možnosti v sorodnem delovnem poklicu mesto, ki odgovarja njegovim zmožnostim.

Kot nositelj c. kr. delavskega posredovanja deluje v vsaki deželi posebno deželno mesto c. kr. posredovanja dela za vojne invalide, ki obstoja poleg urada, ki mu je poverjeno poslovanje, iz že prej omenjenega kuratorija in iz posebnega zavoda za posredovanje dela za vojne invalide. Ustanovitev okrajnih mest c. kr. posredovanja dela za vojne invalide v zvezi s posameznimi deželnimi mesti je v teku.

C. kr. posredovanje dela za vojne invalide se trudi, da z vednim stikom z delodajalci in z vojnimi invalidi, katerim naj se posreduje ali se je že posredovalo, zadosti vsem splošnim in posebnim željam, ki se stavijo nanje in da zadovolji tako delodajalca, s tem, da mu odkáže priučljive in delavne vojne poškodovance, kakor tudi vojne invalide, s tem, da jim preskrbi njim primerna in trajna delovna in službena mesta. Na ta način si skuša polagoma pridobiti zaupanje obeh delov, ki je za vsako delovsko posredovanje, naj se ustanovi od javne ali zasebne strani, edina podlaga za trajen uspeh. Že ima na svoji strani hvalevredno in zaslužno sodelovanje vsega časopisa, ki se je, kakor v vseh drugih panogah vojnega skrbstva, tudi v tej postavilo v službo dobre stvari. Potrebuje pa še nujno vedno ožje stika med delodajalci in invalidi, kateri le prepošteno niso poučeni o obstoječi državni uredbi, ki posluje za oba dela popolnoma brezplačno. Vsi delodajalci, ki so voljni sodelovati pri patriotski in gospodarski nalogi, privedi vojne invalide v gospodarsko življenje, se torej nujno naprošajo, da naznanijo vojnemu invalidom pridržana delovska in službena mesta, deželnim uradom c. kr. posredovanja dela za vojne invalide, vsi vojni invalidi pa se nujno vabijo, da se takoj javijo pri enem imenovanem uradov, da se jim nakaže kako delavsko mesto.

Doslej so bile upostavljene med drugimi tudi sledeče poslovalnice c. kr. posredovanja dela za vojne invalide:

Kranjsko: C. kr. posredovanje dela za vojne invalide, deželno mesto v Ljubljani, c. kr. obrtna šola. Načelnik kuratorija c. kr. vladni svetnik Ivan Šubic, ravnatelj c. kr. obrtne šole. Posredovalnica: Ljubljana, c. kr. obrtna šola.

Štajersko: C. kr. posredovanje dela za vojne invalide, deželno mesto v Gradcu, Bürgergasse 2. Načelnik kuratorija: Dr. Ludovik Kranz. Vodja pisarne dr. Janez Schmidt. Posredovalnica: Gradec,

Hofgasse 14 (načelnik Ernest Rossbacher).

Koroško: C. kr. posredovanje dela za vojne invalide, deželno mesto v Celovcu, deželna vlada. Uradni vodja: C. kr. obrtni nadzornik Maksimilijan Gängl pl. Ehrenwerth. Posredovalnica: Celovec, deželna vlada.

Duhovniški jubileji v ljubljanski škofiji 1916.

Zlato mašo, petdesetletnico mašništva, bodo obhajali naslednji p. n. gospodje:

Janez Novak, častni kanonik in dekan v Radovljici; Jernej Ramoveš, duh. svetnik in župnik v Poljanah; Peter Mohar, ekspozit v Konjšici; Mihael Koželj, župnik v poklju v Kamniku; Ignacij Kutnar, župnik v poklu na Zaplazu na Dol.; Alojzij Kummer, župnik v poklu v Stari Loki. — Petindvajsetletnico mašništva, oziroma duhovniškega delovanja bodo praznovali: Viktor Steska, konzist. svetnik in ravnatelj kn. sk. pisarne; dr. Jožef Debevec, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ferdinand Erker, dekan v Kočevju; Francišek Pešec, dekan v Šmariji; dr. Jožef Kržišnik, dekan v Trnovem na Notr.; Janez Kalan, konzist. svetnik, župnik v poklu v Ljubljani; Francišek Krumpstar, duh. svetnik, župnik, Sv. Gregor; Janez Zabukovec, duh. svetnik, župnik, Križe pri Tržiču; Dominik Janež, župnik, Studeno; Janez Pfaifar, župnik, Rudnik; Jožef Brešar, župnik, Velesovo; Alojzij Česarek, župnik, Fara pri Kostelu; Francišek Česarek, župnik, Brezovica; Vavlar Filler, župnik, Dole pri Litiji; Anton Hribar, župnik, Zali log; Francišek Indof, župnik, Javorje pri Litiji; Janez Lovšin, župnik, Lesce; Henrik Povše, župnik, Čatež pod Zaplazo; Jožef Seigerschmied, župnik, Naklo; Valentin Jakeli, župnik v poklu, Lahoviče pri Cerkljah.

Odlikovanja.

Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik Karel Dekleva, poveljnik železn. postaje v Čačku. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 5. drag. p. Herman Verderber, poročnik 27. pp. Ivan Baudek, podpolkovnik Oskar Theiss, krajni poveljnik v Ljubljani, stotnik Albin Peterfel, pri etap. postajnem poveljstvu v Ljubljani, nadporočnik 17. pp. Karel Glaser in nadporočnik 7. pp. Rudolf Sovoda. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: nadognjičar 7. polj. top. p. Adam Jäger, tit. narednik 87. pp. Josip Puhr, rač. podčastnik 22. pp. Janko Ramoveš, rač. podčastnik 96. pp. Ivan Budej, nadognjičar 7. polj. top. p. Jurij Lewang in rač. podčastnik 47. pp. Bogomir Mraz. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil črnovoj. lov. 20. lov. baona Ivan Groblacher. — V drugič je dobil bronasto hrabrostno svetinjo pionir 3. pion. baona Bezjak Franc.

Najvišje cene za prešiče, prešičje meso in svinjsko masl.

Uradno razglašajo: Ker so cene prašičev na avstrijskih in ogrskih trgih že nekaj časa stalno in skokoma šle navzgor, sta se začeli obe vladi pogajati. V prvih dneh julija sta se sporazumeli in sedaj razglašata bistveno enake naredbe. Državni zakonik prinaša ministrsko naredbo o prešičih.

Prepovedano je klanje pitanih prašičev do teže 60 kg in mesnatih prašičev do 40 kg. Prašičerejci so sedaj prisiljeni, da prašiče izpitajo do neke gotove teže. Tako bo mogoče iz stališča konsuma doseči umno izrabo masti in mesa in prepričati, da se ne bo klalo neizpitanih živali.

Pri določitvi cen za žive prašiče se je gledalo na to, da se prašičerejcem da primerno izpodbudo za večjo produkcijo. Zato se je porabil budimpeštanski usanec, ki pri vsakem prašiču od žive teže odpiše 22 in pol kg in šele za ostalo težo določi najvišjo ceno kot primerno ceno. Sedaj pa se bo odstelo še 4% tako določene cene in kar ostane, je treba res plačati. Seveda ta določba ne velja za prašiče mesnjake in pitane, za katere se določi cena edinole po živi teži. Za vsakega takega prašiča, ki pride res v zakol, se sme pri prodaji od hleva zahtevati kvečjemu 6 K 80 vin. za kg po budimpeštanski usanci, kar odgovarja približno 5 K 50 vin. za kg žive teže. Za prašiče za mast se sme od hleva zahtevati pri teži od 60 do 90 kg kvečjemu 6 K za kg, za prašiče mesnjake nad težo 40 kg po 4 K 70 vin. za kg žive teže. Za pitane prašiče pod 60 kg in za prašiče mesnjake pod 40 kg pa ni najvišjih cen.

Ministrska naredba določuje cene samo za prodajo od hleva. Za trge in semnje bo najvišje cene določila deželna gosposka, pa njene cene smejo biti kvečjemu 2% višje kakor zgoraj določene ministrske. Za 2% pribitka pa Ogrje ne bi hoteli pošiljati prašičev v Avstrijo in zato trgovinski minister občinam, ki že od nekdaj zbi-

rajo ogrske prešiče, lahko dovoli, da smejo pribiti več kakor 2%. Deželna gospodarska pa lahko določi še posebne stopnje po kakovosti, toda samo navzdol, preko najvišjih cen pa ne sme iti.

Prešičerejec bo dobil za surovo svinjsko mast in sveže svinjsko meso vseh vrst enotno 780 K za 100 kg čiste teže. Za topeljeno mast je dovoljeno pribiti 12%, tedaj sme prešičerejec za mast zahtevati kvečjemu 875 K za 100 kg. Za zaklane prešiče, cele ali pol prešiča, ima najvišjo ceno določiti deželna gospodarska, ki pa tudi ne sme preko ravnokar navedenih enotnih cen za surovo mast in svežo svinjino.

Kazni: denarna do 5000 K in do 6 mesecev zapor. Prestopki določb o živih prešičih se morajo kaznovati z zaporom.

Vlada upa, da se bo konsumu, posebno glede masti, kmalu boljše godilo.

Poročilo admirala Jellicoe o bitki pri Jütlandu.

London, 6. julija. (Kor. ur.) Objavili so zdaj poročilo admirala Jellicoe o jütlandski morski bitki. Poročilo, ki z mnogimi tehničnimi podrobnostmi opisuje mnogo izprememb v bitki, se pričinja s sledečim besedilom:

Nemško visokomorsko brodovje je bilo prisiljeno 31. maja zahodno od Jütlanda na boj. Ladje velikega brodovja so, zasledujoč splošno politiko začasnega križarenja po Severnem morju, po mojih navodilih zapustile svoje opirališče prejšnji dan. Celo poročilo jasno kaže, da so v celem boju, celo takrat, ko so se borile lažje ladje Beattyja z zelo premočnimi bojnimi silami, angleška brodovja vedno ohranila iniciativo; zasledovala so edini smoter, da se drže sovražnika in ga kolikor mogoče dolgo zaposlujejo z namenom, da mu zadajo kolikor mogoče velike izgube.

Jellicoe opisuje dalje, kako je odposlal brodovje bojnih križark in brodovje lahkkih križark pod poveljstvom Beattyja na poizvedbo južno od bojnega brodovja. Prva doba bitke se je pričela med 1/4. in 4. uro popoldne; Beatty je takrat srečal 5 bojnih križark in več ladij, ki jih je napadel. Beatty je ob tej priliki s svojimi silami tako razpolagal, da jih je razvrstil med sovražnikom in svojim opirališčem in tako prisilil sovražnika na boj. Sovražnik se je obrnil hitro proti jugovzhodu. Beatty je plul vzporedno nasproti brodovjem.

Tak je bil položaj do 4. ure 42 minut, ko se je pričela druga doba, ker se je pojavilo nemško bojno brodovje. Beatty se je obrnil in je plul proti severu z namenom, da spravi sovražno brodovje v bližino angleškega bojnega brodovja; istočasno je zaposljeval sovražno bojno brodovje in se je držal ves čas med sovražnikom in svojim opirališčem. Celo v tej dobi, ko so bili Nemci glede na udeležene sile na boljsem, jih je težko tepel in jih prisilil, da so se morali obrniti proti vzhodu. Vodilne ladje angleškega bojnega brodovja so zagledali ob 5. uri 36 minut, nakar se je obrnil Beatty z najskrajnejšo naglico proti vzhodu, da je tako zmanjšal razdaljo od sovražnika.

Cela nemška bojna sila se je nato obrnila proti vzhodu, nato proti jugozahodu; Angleži so zasledovali. Vodilen del vojnih brodovij je nastopil v boj šele ob 6. uri 17 minut zvečer, ko se je že slabo videlo. Pričela se je doba bitke. Ob tej točki izvaja Jellicoe: Zveza bojnega brodovja s poizvedovalnimi ladjami se je zavlekla, naša najspretnostna sila je namreč plula v prvih urah boja s sovražnimi križarkami proti jugu, kar se seveda ni moglo preprečiti. Ako bi ne bile naše bojne križarke sledile sovražniku proti jugu, bi glavni brodovji ne bili nikdar trčili eno na drugo. Bitka bojnega brodovja je trajala z odmori do 8. ure 20 minut; razdalja se je menjala od 9000 do 12.000 jardov. Ker se je vedno bolj temnilo, je bilo trajno težavnejše, da bi bili ostali v stiku s sovražnikom, ki je v varstvu rušilk trajno napadal in se nato obrnil. Kljub temu poročilo jasno kaže, da je sovražnik v tej dobi težko trpel.

Četrto dobo bitke so tvorili nočni napadi angleškega brodovja rušilk na take dele sovražnega brodovja, ki so jih mogle najti. Zdale so jim resne izgube, a same so tudi zelo trpele. V mraku 1. junija so bili Angleži nemoteni lastniki bojišča. Jellicoe pravi: Angleško brodovje je ostalo čisto blizu bojišča, blizu približevalnih črt nemških pristanišč do 11. zjutraj kljub veliki oddaljenosti od opirališča brodovja in kljub nevarnosti podvodnih čolnov in torpedov. Sovražnik ni dal nikakega znamenja. Proti svoji volji sem moral končno sklepati, da se je vrnilo visokomorsko brodovje v pristanišče.

Dogodki, ki so sledili, so pokazali, da je bil ta domnevek pravilen. Sovražniku je moralo biti znano, kje da smo stali, ker se je ob 4. uri zjutraj borilo naše brodovje kakih 5 minut s Zeppelinom, ki je imel dovolj prilike, da je dognal postojanko in

smer angleškega brodovja, o čemur je lahko poročal nato. Morje od širine Horns-riff do pozorišča boja se je temeljito pregledalo. Nekaj ljudi izgubljenih rušilk smo rešili, videli smo veliko razvalin ladij, a nobenih sovražnih ladij.

Ob 1. uri 15 minut je bilo jasno, da se je posrečilo nemškemu brodovju vrniti se v pristanišče. Krenili smo nato proti svojemu opirališču, ki smo je dosegli v petek 2. junija. Brodovje smo preskrbeli s kurivom in s strelivom. Dne 2. junija ob 9. uri 30 minut je bilo, kar se je poročalo, pripravljeno za daljna podjetja.

Naše junaške planinske čete v bojih z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. julija. Uradno:

V Bukovini so privedle naše čete v uspešnih bojih 500 ujetnikov in 4 strojne puške.

Planinski deželno brambovski polki so zrušili v južnovzhodni Galiciji med Delatinom in Sadzavko veliko ruskih naskokov s svojim junaškim odporom.

Severno od tam do Kolkov nobenih posebnih dogodkov ob neizpremenjenem položaju.

G. in kr. četam, ki so se bojevale v ovinku Stira severno od Kolkov štiri tedne proti sovražni sili, katera se je pomnožila do tri ali štirikratne premoči, se je včeraj zapovedalo, naj umaknejo svoje najprednje črte, ki so bile izpostavljene dvojni obkolitvi. Premikanje se je izvedlo, ne da bi ga bil motil sovražnik; pospeševal ga je nastop nemških čet zahodno od Kolkov in po-žrtvovalno obnašanje poljske legije pri Kolodiju.

Mirno je minul včerajšnji dan pri tistih avstrijskih četah, ki stoje severnovzhodno od Baranovičev. Izgube pri njegovih zadnjih napadih na tamošnje postojanke zaveznikov so bile izredno težke.

Pri vrelcu Ikve je obstreljeval sovražnik našo vojno bolnišnico s topovi, dasi je bilo najjasnejše kot taka označena. Če se bo ponovilo tako mednarodnemu pravu nasprotujoče postopanje, bomo namerili svoje topove na samostan Novo Počajev, ki leži v tem prostoru, kateremu smo skoraj celo leto med našo zasedbo najskrbnejše in s spoštovanjem prizanašali.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. julija. Veliki glavni stan: Proti bojni črti

vojne skupine maršala Hindenburga

so nadaljevali Rusi svoja podjetja. Z močnimi silami so napadli južno od Narokskega jezera. Po ljutem boju severnovzhodno od Smorgona smo jih odbili, drugod pa brez truda.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Ne glede na slaboten sovražen sunek je bilo na v prejšnjih dneh napadeni bojni črti splošno mirno.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Kot, ki štrli proti Čartorisku, smo zapustili z ozirom na premočni pritisk na njegova kraka pri Kostihnovski in zahodno od Kolkov in si izbrali krajšo obrambno črto.

Napadi Rusov na obeh straneh Sokula so se zrušili z velikimi izgubami za nje.

Zahodno in južozahodno od Lucka se položaj ni izpremenil.

Armada generala grofa pl. Bothmerja.

Nobenih posebnih dogodkov; tudi pri nemških četah južno od Dnjestra ne.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Na glavnih napadalnih točkah ruske ofenzive v Voliniji in jugovzhodni Galiciji se vrše nad vse siloviti napadi. Rusko vojno vodstvo je, kakor poročajo nevtralni listi, dalo poveljniku jugozapadne bojne črte nad pol milijona vojakov in je n. pr. samo med Dnjestrom in Prutom, torej na obeh straneh Kolomeje, osem ruskih armadnih zborov. Če se je v tem prostoru kljub temu moglo ustaviti nadaljno prodiranje sovražnika je to visoka zasluga naših planinskih čet, katerih ni mogoče prekositi in kojih bojna disciplina in sposobnost je sijajno prestala ta največji pritisk.

Pri vojni skupini Linsingenovi se je izkazala potreba, da se je naša obramba ob srednjem Stiru iz odseka severno od Kolkov umaknila proti severozahodu. Ta od avstrijskih čet bra-

Poročilo beleži nato že javljene izgube Angležev. Izgube Nemcev ceni Jellicoe na dve bojni ladji vrste dreadnoughtov in vrste Deutschland, na 5 lahkkih križark, 6 torpednih rušilk in na 1 podvodni čoln. Vse te ladje smo videli, ko so se potapljale. Videli smo močno poškodovani 2 bojni križarki, 1 bojno ladjo vrste dreadnoughtov in 3 rušilce; dvomi se, če so prišle v pristanišče. »Lützow« je utonil, kar se je priznalo. Poročilo priznava, da se je bil sovražnik hlabro in konča: Ne morem dovolj izraziti ponosa, s katerim me je navdal duh mornarice.

njeni del bojne črte se ni smel več izpostavljati ruskim napadom, ker je bil že na dveh straneh obkoljen.

RUSKO URADNO POROČILO.

4. julija. Boji so se nadaljevali z veliko ljutostjo med Stikom in Stohodom. Vsi protinapadi sovražnika so ostali brez uspeha. Pri spodnji Lipi so napadale naše čete sovražnika, ki se je ljuto in vztrajno branil. Odbili smo poizkus sovražnika prekoračiti Stir pri vasi Lipa. Ponoči smo med protinapadom ujeli do 1000 vojakov in zaplenili 5 strojnih pušk. Na desnem bregu Dnjestra je napadel sovražnik trikrat vas Izakov, a ga je odbil naš ogenj.

Naše čete so vrgle pri Kolomeji sovražnika iz nekaterih njegovih postojank. Pregarjali smo ga in osvojili trg Potok Črni; ob tej priliki smo zaplenili 4 topove in ujeli nekaj sto mož. V boju južno od Cirina, 32 km severnovzhodno od Baranovičev, ki se še bje, smo prebili dve črti sovražnih utrdb! Ujeli smo tu včeraj nad 72 častnikov in 2700 vojakov in zaplenili 11 topov, več strojnih pušk in metalcev min.

Slavno so padli v včerajšnjih naskokih hrabri polkovniki Gomorov, Mihajlov in Sirkanov; na ranah je umrl polkovnik Adijejev.

V boju, ki se bje severnovzhodno od Baranovičev, se sovražnik besno brani in poizkuša, kolikor more, zadržati naše protisunke. Za vas Jekimoviče, 9 km vzhodno od kolodvora Baranoviči, se je valil b ojem in tja. Končno je ostala vas nam. V mnogih odsekih je bil včasih ogenj s topovi zelo močan. V teh besnih bojih sta bila ranjena general Karpov in polkovnik Perzov.

Naše čete so naskočile severnovzhodno od kolodvora Čartorisk pri vasi Volka-Galuziskaja močno utrjene sovražne postojanke; ujele so tu več mož. Zahodno od Kolomeje so vzele naše čete prve vrste jarkov pri vasi Tumon, 12 km zahodno od Kolomeje.

Pri Stohodu je na celi bojni črti delovalo topništvo in se je bojevala pehota do brega Lipe.

Galicija: Na bojni črti mestoma boji s topovi. Na skrajnem levem krilu smo se borili s sovražnimi zadnjimi četami v Karpatih.

5. julija: Ljuti boji se bjejo zahodno od spodnjega Stira med Stikom in Stohodom in južno od tam do spodnje Lipe.

Prebili smo pri Volki-Galuziskaji tri zavrtilne črte žičnih ograj, v katerih so bile vzdane mine.

Pri Stiru, zahodno od Kolkov, smo po zelo ljutem boju vrgli sovražnika; tu smo ujeli nad 5000 mož, med njimi 170 častnikov. Dalje smo zaplenili tri topove, 17 strojnih pušk, 2 žaromete in več tisoč pušk.

Severno od Zaturcov in pri Volki-Galuziskaji so osvojile naše čete prvo črto sovražnih postojank. Napad sovražnika na Szklin, 3 kilometre zahodno od Vogrizova, je zadržal naš topniški ogenj. Pri spodnji Lipi je napadal sovražnik zelo odločno, a brez uspeha. Južno od sovodni Stira in Lipe pri vasi Persymla naprej poslanega sovražnika smo napadli in vrgli čez reko. Tam so privedli 7 častnikov, 357 mož in dve strojni puški.

Galicija: Na bojni črti in pri izrastkih Karpatov topniški boji. Naše levo krilo vedno bolj podi sovražnika. Na cesti Kolomeja-Delatin smo vzele vas Sadzavko. Ujeli smo 300 mož in zaplenili 2 strojni puški. Severno in južno od Baranovičev boj še traja. Mestoma smo vzele sovražniku prvo obrambno črto.

Pri Volki-Galuziskaji je izvedel sovražnik z znatnimi silami protinapad. Med protinapadom sovražnika na vas Kostihovska, 8 km vzhodno od Rafalovke, je vrgel neki naš polk sovražnika z odločnim napadom. Sovražne prednje straže smo ugonobili; ujeli smo 2 častnika in 257 vojakov. Po nekem poročilu smo vrgli in zapodili napadajočega sovražnika. Med bojevanjem smo vzele sovražno postojanko

zahodno od črte Izakov-Zidarzov; ujeli smo več sto mož. V srednjem odseku železnice Delatin-Körösmező smo zavzeli trg Mikulič. Severno, južnovzhodno in vzhodno od Baranovičev se boj še bje. Po najnovejših vesteh je naša divizija ujela 1000 vojakov in 27 častnikov.

RUSKE GROZOVITOSTI V BUKOVINI.

Dunaj, 7. julija. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Odkar so Rusi vdrl v južno Bukovino, se silno množe slučajni nasilstva ruskih vojakov napram mirnemu, neoboroženemu kmečkemu prebivalstvu. Bukovinski begunci rumunske narodnosti, katerim se je posrečilo, da so skozi vrzeli ruske bojne črte pribežali do avstrijskih hiš, poročajo soglasno o strašnem nasilnem postopanju z rumunskim prebivalstvom Bukovine. Ruska kavalerija je v nešteti slučajih pogazila kmečko posest, poteptala zeleno in zrelo žetev in odvzela male zaloge pred kratkim po-košenega sena, katero so rumunski kmetje zbrali, da rešijo svojo živino pogina vsled lakote. Neznatne zaloge koruze so kmetom pobrali. Od doline Pruta do Sučave je iz zlobnosti požganih veliko števil kmečkih hiš. V mnogih krajih so kmečko ljudstvo s silo evakuirali in odvedli neznano kam. Govedo, drobnico in kuretnino so kmetom brez izjeme pobrali. Zene in otroke, ki so prosili prizanašanja, so grdo pretepali. Oropali so uboge begunce obleke in gotovine, onečastili mnogo žen in deklet. Neko vdovo so vpricho njene matere in otrok onečastili. Kozaki so streljali na dekleta in jih več ranili. Pred Kimpolungom in na cesti pri Gurahumori so Čerkezi ustrelili več žen in otrok rumunskih kmetov ter ubili nekaj kmetov.

BOJI PRI KIRLIBABI.

Bukarešt, 7. julija. Ljuti boji pri Kirlibabi so se končali s težkim porazom Rusov. Sovražnik je izgubil nad 10.000 mrtvih in ranjencev. Na tisoče mrličev niso mogli pokopati.

CAR PRIDE V ČRNOVICE.

Bukarešt, 7. julija. Jutranji listi poročajo, iz Črnovic, da delajo v mestu velike priprave za sprejem carja. »Zina« pristavlja, da kakor vse kaže, carja nauk v Lvovu ni zmodril. Je in ostane nepoboljšljiv optimist.

NAČRTI RUSOV.

Genj, 7. julija. Polkovnik Civreux izvaja v »Matinu«: Zmagoslavje prodiranja Brusilova je priborilo velik del Bukovine po armadi grofa Lešickega. Vprašanje se uriva, če bodo mogli naši zavezniki premagati 1200 metrov visoke Karpat in zo- pet upasti na ogrsko ravnino. Če se sme izraziti mnenje glede na splošen položaj, mislim, da je ta preobrat zelo mogoč. General Lešicki se mora boriti s težkimi ovirami in z velikimi težavami preskrbovanja. Na južnem delu Karpatov bi bil odrezan od jedra svoje armade in bi se nahajal nasproti ofenzivi, ki bi se lahko naslanjala na ogrsko železniško ozemlje. Sicer se usoda letošnje poletne vojske ne bo odločila v kotu velikanskega vzhodnega bojišča. Odločilne bitke se bodo bile marveč pred Lvovom, med Bugom in Stikom, a najbrže v trikotu Dvinsk—Vilna—Minsk.

15.000 RUSKIH ČASTNIKOV PADLO.

Kolin. »Tribuna de Geneve« javlja: v zadnji ruski ofenzivi je padlo 15.000 častnikov.

IZGUBE MED RUSKIMI LETALCI.

Stockholm, 7. aprila. Izgube ruskega letalnega zbora, odkar se je pričela ofenziva, so tako znatne, da je potrebna popolna preosnova. Ruskih letal je sestreljenih 127. Večina francoskih in angleških letalcev je mrtva. Predvčerajšnjim so prepeljali v Petrograd trupla zelo znanih vojaških letalcev prejšnjega gledališkega igralca Vladimirova, francoskega letalca Mertella in letalnega poročnika Kerasova.

RUSKO-JAPONSKA MIROVNA POGODBA.

Petrograd, 6. julija. (K. u.) Podpisala sta politično pogodbo med Rusijo in Japonsko Sazonov in japonski veleposlanik Motono, s katero se izjavlja, da se ohrani mir v vzhodni Aziji. Določa se: 1. Ne sklene se nobena politična pogodba in zveza, ki bi bila naperjena proti eni obeh držav. 2. Če bi bilo ogroženo ozemlje ali koristi kakega pogodnika v vzhodni Aziji, se bosta Rusija in Japonska sporazumeli, bosta jih bosta varovala in branila.

Gospodarska ofenziva entente.

Rotterdam, 7. julija. Newyorške »Times« poročajo: Hkrati z vojaško ofenzivo je ententa začela tudi z veliko splošno gospodarsko ofenzivo. Poostri-la je angleško blokado in pritiska na osrednji sili in sosedne nevtralne drža-

ve. Posebno glede preskrbe z živili je gospodarska vojna stopila v nov štadij. Ustaviti hočejo vsak uvoz iz sosednjih nevtralnih držav v Nemčijo. Angleška ponuja nevtralcem odškodnino.

Švicarski izvoz.

Bern, 7. julija. »Baseler Nachrichten« poročajo, da so švicarski odposlanci v Parizu stavili nov predlog, da naj ententa dovoli švicarsko nemški izboljševalni promet, posebno naj dovoli nemški bombaževino spraviti v Nemčijo pod pogojem, da Nemčija vrne enako množino v takih izdelkih. Če ententa ne ugodí, bodo pogajanja zaenkrat ustavili.

Curih, 7. julija. Da konča večno rovanje francoske vlade, razglasa Nemčija po Švici, da nikakor ne misli prepo-vedati uvoz premoga v Švico. Neumna je tudi govorica, da Nemčija v Švici spravljeno bombaževino rabi za izdelovanje streliva, ko pa jo ima doma še za 10 let.

Ameriški senat in gospodarska vojna.
Washington, 6. julija. Wolff brez žice: Predsednik senatnega odseka za zunanje zadeve senator Stone je predlagal resolucijo, da naj Wilson senat kar najbolj natančno pouči o značaju trgovskega dogovora, katerega so v vojni sklenili zavezniški Francije in ki ima namen, da boj kotira sovražnike med vojno in kasneje tudi v miru. Predsednik naj ugotovi, v koliko so prizadele nevtralne države in posebno Združene države.

Vojska z Italijo.

Artillerijski boji na Doberdolu. - Odbili laški napadi v Suganski dolini.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Budaj, 7. julija. Uradno: Delovanje topništva v Doberdolskem odseku je zopet oživel. Vzhodno od Selc so se razvili tudi boji pehote, v katerih so naše čete popolnoma ohranile svoje postojanke. Zelo močne sile Italijanov so napadle južno od doline Sugana našo bojno črto med Cima Dieci in Monte Zebio. Sovražnika smo povsod odbili mestoma v ročnem metehu. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 4. julija. Poročila potrjujejo silovitost bojev dne 2. julija na severnem pobočju Pasubia. Po triurnem artiljerijskem obstreljevanju je prešel sovražnik z velikanske silo k napadu. Naša hrabra pehota je s podporo topovskega ognja napravila več napadov z bajonetom in zadala sovražniku težke izgube.

Včeraj na celi bojni črti med Adizo in Brento intenzivni artiljerijski dvoboj in deloma artiljerijska podjetja. V dolini Posine smo popolnoma zasedli Monte Calgari in ugrabili tam sovražniku 132 ujetnikov poleg bogatega plena na orožju in municiji. Na Asijski visoki planoti so se izpostavljene oddelki ustalili na severnem robu doline Asse in odbili sovražni protinapad. V dolini Cambelle (Maso Brenta) smo pregnali sovražne oddelke, ki so se močno utrdili med skalami in ugrabili 106 ujetnikov ter eno strojno puško. V zgornjih dolinah Boite in Butte intenzivno delovanje artiljerije.

Na kraški planoti vnovič ljut boj v odseku pri Trziču. Naše čete so osvojile nadaljne jarke in ugrabile 381 ujetnikov, med njimi 1 bataljonskega poveljnika in 8 častnikov. Na Asijski visoki planoti smo sestrelili sovražno letalo. Letalci so ujeti.

Nova italijanska armada?

Curih, 7. julija. »Corriere della Sera« General Cadorna je med avstrijsko ofenzivo zbiral za italijanskimi črtami na beneški ravnini novo armado, ki šteje 500.000 mož in 20.000 častnikov.

Angleška sodba o naši južno-tirolski bojni črti.

Bern, 7. julija. Polkovnik Repington piše v »Times«: Avstrijske čete se nahajajo na tirolskem bojišču v izvrstnem stanju. Vojakov niso izgubili. Noben Avstrijec ni bil ujet. Njih sedanje postojanke so izredno močne, njih topništvo je mogočno; blaga imajo dovolj.

Zmagovit boj s Caproniji.

Profesor Lovrić poroča v »Nasem Jedinstvu« dne 20. junija t. l.: Danes se je razvil nad nami diven, toda strašen prizor. Krog 2. ure popoldne je začelo brniti nad našimi postojankami veliko italijansko letalo Capronijevega sestava. Mislim, da mu je bila najnujnejša naloga z bombami uničiti naše vojaške objekte, nego poizvedeti naše pozicije. Komaj se je prikazal, že so začele delovati naše obrambne baterije. Sovražni aeroplan je jezdil v gostih oblakih naših šrapnelov. To mu je bilo predznak, da ne bo srečno

opravil nameravanega posla. V tem se dvigne k nebu pod oblake tudi naš aeroplan. Takoj je začel preganjati sovražnega z ognjem iz strojne puške. Kako neznačen je bil videti naš aeroplan nasproti italijanskemu! Toda naš letalec se je vendar spustil z njim v boj ter ga držal vedno pred seboj. Po približno polurnem boju se sovražni aeroplan zaziblje ter začne polagoma padati. Iz grl naših jupakov zaori silni živio! in Ura! Sam sem bil priča tega groznega prizora, na katerega živ dan ne pozabim. Medtem se začne sovražni aeroplan zopet nekako dvigati in na pomoč mu priteče drug Caproni. Vse zastoj! Naenkrat se prikažeta še dva aeroplana in v kratkem času prisilijo poškodovano laško letalo, da se spusti v naše postojanke, dočim je bil drugi Caproni prisiljen, da jo čim hitreje pobriše, da bi tudi njega ne zadela enaka usoda. V italijanskem aeroplanu je bil en top in ena strojna puška. En pilot je bil mrtel, eden težko ranjen, dva častnika pa ujeta. Tako se je za nas zmagoslavno končala strašna bitka v zraku.

Nameravano odstavljenje Cadorne.

Lugano, 7. julija. »Corriere della Sera« piše: Takoj po odstopu Salandre je bila rajširjena vest, da je zadnje potovanje Salandre v glavni stan imelo namen, izposlovati, da Cadorno odstavijo.

Giollitijevi pristaši podpirajo ministra Orlando.

Lugano, 7. julija. »Italia« javlja: 60 Giollitijevih pristašev poslancev je sklenilo, da bodo podpirali ministra Orlando, ker hočejo zabraniti, da se ne bo vrnil Salandra.

Velikanski družabni škandali v Italiji.

Curih, 7. julija. »Neue Zürich. Ztg.« javlja iz Rima: Vojvoda Acquaviva d' Aragone so prijeli, ker je članom kluba Lawn Tennis kradel večkrat denar in kinč iz žepov. Dolgo ga niso izsledili. Več dvobojev se je izbojevalo v Rimu; dvoboji so v zvezi z velikim družabnim škandalom, o katerega podrobnosti se ne govori. V Milanu so zaprli veletvorničarja Cavaliere Spertoli, ki je ponaredil menic v višini dva in pol milijona lir. V Neapelju so zasledili tvornico za ponarejanje potnih listov; prizadete so visoke uradne osebe. Teh potnih listov so se posluževali taki, ki so ušli z njimi pred vojaško suknjo v inozemstvo. V Rimu se je usmrtil neki generalnoštabni zdravnik, ker je bil baže prizadet pri goljufivih vojaških oprostivah.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. julija. (K. u.) Veliki glavni stan:

Živahni boji na obeh straneh Somme, ki so se nadaljevali tudi ponoči, niso neugodno za nas izpadli. Žarišča teh bojev so se nahajala v pokrajini južno od Contal Maison, pri Hemmu in pri Estréesu.

Izjalovili so se v široki bojni črti podvzeti močni napadi Francozov proti našim postojankam na višinskem pobočju Mrzla zemlja in v gozdu južno-zahodno od utrdb Vaux z občutnimi izgubami za sovražnika.

Na ostali bojni črti več bojev pritrulj.

Južnozahodno od Valenciennes smo zaplenili francosko letalo. Sovražna letala smo prisilili v zračnem boju pri Peronne in južnovzhodno od Vouziersa, da so se morali izkrcati.

Izid bojev v zraku julija:

Nemške izgube:	
V zračnem boju	2 letali
Sestreljeno z zemlje	1 letalo
Pogrešana	4 letala
Vsota	7 letal

Izgube Francozov in Angležev:

V zračnem boju	23 letal
Sestreljenih z zemlje	10 letal
Neprostoovoljno so se izkrcali v naših črtah	3 letala
Pri izkrcanju z namenom, da bi izkrcali vohune	1 letalo
Skupaj	37 letal,

med njimi jih je 22 v naši lasti.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

6. julija ob 3. uri popoldne: Severno od Somme ponoči nekaj krajnih podjetij, en nemški protinapad na dva mala gozda, 1 km severno od Hemma. Francozi so se polastili nekega drugega gozda na severnovzhodnem robu iste vasi. Južno od Somme je bilo na večjem delu bojne črte ponoči mirno. Zlahka smo odbili nemški protinapad na Belloy. Število topov, ki so jih vzeli

Francozi, znaša 76, strojnih pušk so vzeli več sto.

Na obeh bregovih Moze nobenih podjetij pehote.

Nemci so obstreljevali drugo francosko črto pri Chatancourtu.

Precej živahni topniški boji v odsekih Fleury in o gozdu Fumin.

Nemci so danes ponoči izkušali s težkimi krogli zadeti katedralo v Verdunu.

Francoski daleč streljajoči top je razkropil sovražne vlake prateža pri Haudicourt.

Ob 11. uri ponoči: Na obeh straneh Somme je izkušal sovražnik včeraj napredovati proti obema najskrajnejšima kriloma francoskega odseka.

Vrsto protinapadov Nemcev severno od Somme, ki so podnevi napadali našo novo črto severno od kraja Hemm, smo povrsti zrušili, ne da bi bil beležil sovražnik najmanjši uspeh.

Južno od Somme smo zadržali protinapade iz Berny-en-Senterre na naše postojanke med Estrees in Belloy, omenjeni protinapadi niso napredovali. Tu so imeli Nemci zelo težke izgube. Na dve stotnjici smo v nekem zoženem hodniku severnozahodno od Berny namerili naše strojne puške in ju popolnoma ugonobili.

Angleško uradno poročilo 6. julija. Pri Thiepvalu smo zopet nekoliko napredovali in smo nekaj Nemcev ujeli. Južno od prekopa La-Bassee smo v varstvu oblakov plina in dima uspešno presenetljivo napadali sovražne bojne črte. Na neki točki smo ujeli 40 mož in zaplenili en možnar in eno strojno puško. Dalje smo presenetljivo napadli sovražne strelske jarke zahodno od Kulucha, ubili smo veliko Nemcev in ujeli veliko Nemcev.

Boji pri Peronne.

Budimpešta, 7. jul. »Pester Lloyd« javlja iz velikega glavnega stana: Najbolj divja boj za našo postojanko južnozahodna od Peronne na levem bregu Somme, kjer so napadli Francozi iz Flaucourta Barleux, a je zadržal napad v kali naš učinkujoči zapiralni ognj. Važno je poročilo »Timesa« 1. t. m., ki izvaja, da o resnem nastopu ne more biti več govora in da so izključene pridobitve tal. Cela angleška bojna črta je skoraj neprekinjeno močvirje. V strelskih jarkih stoji voda do enega črevelja visoko. Angleški napadi so sovražnika le vznemirjali.

Francoska ofenziva na Lotrinškem.

Baselj, 7. julija. »Baseler Nachrichten« poročajo: Vojaške oblasti so izgnale nepričakovano veliko rodbin, ki so bivale na Lotrinškem blizu bojne črte. V zapuščenih krajih nastanjajo vojake.

Topniški boji v Sundgau.

Bazelj, 7. julija. Štiri dni že slišijo v Bazelu z bojne črte v Sundgau zopet močno gromenje topov.

Očitki generalu Haigh.

Genf, 7. julija. Pariško časopisje piše danes zelo mračno. Radikalni listi se škodoželjno rogajo, ker je običajna angleška ofenziva. V Parizu so zelo vznemoljeni, ker je razbunalno angleško časopisje šestdnevno obstreljevanje nemških postojank za junaštvo, medtem ko postopa general Haigh preveč previdno, kadar napada in preveč čuva ljudi.

Velike izgube Angležev.

London, 7. julija. (Kor. ur.) Reuter javlja iz angleške bojne črte na Francoskem 5. t. m.: Angleži so imeli pri napadu dne 1. julija zelo težke izgube. Pri nekem polku je ostalo neranjenih le 6 mož in 1 častnik.

Izpremembe v angleškem ministristvu.

Rotterdam, 7. julija. (K. u.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja iz Londona: Tennant, katerega mesto prevzame državni podtajnik vojske lord Derby, postane kanceler vojvodine Lancaster in dobi sedež v ministristvu. Grey prevzame, kakor sodijo, naslov lord Grey of Fallodon; Fallodon se imenuje njegovo posestvo v North Humbar.

Dogodki na Balkanu.

Sarraillova armada.

Haag, 7. julija. Solunska armada sporazuma šteje zdaj 430.000 mož: 270.000 Francozov, 125.000 Angležev in 30.000 Italijanov jo tvori. Število Lahov v Valoni ni znano. V Solunu ni nič vojakov. Napredovati nameravajo proti Bitolju.

Ententa zasede Epir?

Lugano, 7. julija. »Secolo« poroča, da so vojaki v Prevesi povzročili nemire. Udrli so v skladišča in se stegli s trgovci. »Secolo« poroča iz Aten govorico, da misli ententa zasedeti Epir. Francoski poslanik Guillemin je prišel v Volo, kjer so ga navdušeno sprejeli.

Angleško poročilo o Grški.

Amsterdam, 7. julija. V London se je vrnil nek angleški politik, katerega je vlada poslala v Atene, da se pouči o resničnem razpoloženju in položaju na Grškem. Poročilo je za Angleže zelo pesimistično in pravi, da zavezniški Grške še izdaleka niso pripravili do odločitve. Tudi Venizelos ne tone v veselju, kakor pišejo angleški listi, ampak ravno nasprotno. Zmaga Venizelosa pri volitvah pomenja revolucijo, ki pa bo manj naperjena proti Venizelosu, kakor pa proti ententinim četam.

Za grške zaprte častnike.

London, 7. julija. (K. u.) »Morning-post« poroča iz Aten, da je grški ministrski svet sklenil s posredovanjem svojih poslanikov v Londonu in Parizu do-seeči, da izpustijo 10 grških in Solunu zaprtih častnikov.

Grška popolnoma ločena od sosednih držav.

Genf, 7. julija. Atenski list »Em-bros« javlja: Sporazum je razširil epirsko bojno črto do zahodno od Korice. Grška je zato popolnoma ločena od sosednih držav.

Grške finance.

Carigrad, 7. julija. »Lloyd Ottomane« poroča, da je ententa dala Grški za prvo silo samo 16 milijonov dražjem. O posojilu 120 milijonov bodo govorili šele po otvoritvi zbornice.

V Rumuniji trije dnevi brez mesa.

Berlin, 7. julija. »B. Z. a. M.« ima iz Bukarešta: Vsled pomanjkanja mesa so sklenili, da boji ponedeljek tretji dan brez mesa.

Rumunija demobilizira.

Bukarešt, 7. julija. Vlada je razorožila letnika 1891 in 1892.

Zasedanje bolgarskega sobranja.

Sofija, 7. julija. (Kor. ur.) »Agence telegraphique Bulgare«: Sobraanje je po poročilu finančnega ministra v prvem branju sprejelo proračun.

Islam v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 7. julija. Glavni štani Kavkaško bojišče: Na desetem krilu in v središču nobenih posebnih dogodkov. V odseku Čoroh prejkolič neznatni boji. Severno od reke so naše čete na levem bregu sovražniku dovolj iztrgale del njegovih postojank. Protinapade smo odbili z velikanskimi izgubami za sovražnika. Pri enemdesetih brezuspešnih napadov so prisilili Rusi samo pred eno našo postojanko 400 mrtvih, 17 ujetih, med njimi 1 častnik, 2 strojni puški, množico municijskih zabojev, puške, šotore in mnogo drugega materiala.

Važna turška zmaga pri Kermanšahu.

Carigrad, 7. julija. (Kor. ur.) Liste opozarjajo na politično in na strateško važnost zasedbe Kermanšaha. Zasedba je prapredila ruski načrt korakati proti Bagdadu in postopati skupno z Angleži na obali Ahvaz; prosta je tudi cesta v Hamadan, ki tvori križišče zvez med Teheranom in Karvinom.

Ustaja na Kavkazu.

Poznanj, 6. julija. »Dziennik Poznanski« poroča: Čeravno »Zakavkaskaja Rječ« demantira poročilo, da bi bila v mnogih krajih na Kavkazu izbruhnila ustaja, se vest vendarle vzdržuje; omenjajo jo celo oficijozni petrogradski in moskovski listi. Poročilo je vzbudilo na Ruskem veliko vznemirjenje.

Na morju.

Podvodna vojska.

London, 7. julija. (K. u.) Potopljen je bil neoboroženi angleški 1127 tonski parnik Gannet.

Stavanger, 7. julija. (K. u.) Nek podvodni čoln je napadel in obstreljeval 3. t. m. blizu rti Lindesnaes eno morskotniško od norveške obali norveški parnik »Prunelle«, ki se ni ustavil, ker se je nahajal v teritorialni meji. Norveške torpedovke so preganjale podvodni čoln, ki se je umaknil pod vodo in plul proti zahodu. Sodijo, da gre za angleški podvodnik.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 7. julija. Državni zbor razpravlja o davku na vojne dobičke. Farkas (delovna stranka) raziskuje bistvo vojnega dobička, ki se mu zdi nedopusten in nemoralen. V času, ko cel narod žrtvuje kri in blago za uspeh, ne sme nihče žeti velikih dobičkov. Govornik zahteva stroge kazni za tiste, ki bi hoteli zatajiti dobiček. Zahteva ječo za tiste, ki v tako težkem času domovini ne dajo tistega, kar bi morali dati. Država bi morala pobirati

davek tudi od onih, ki so oproščeni vojaške službe.

Razdor v ogrski opoziciji.

Budimpešta, 7. julija. Vse govori o burni seji združene neodvisne stranke in stranke 48. leta in odstopu grofa Karolya, ki ni zadovoljen, da bi grof Appony postal zaupnik opozicije pri kontroli, kakor jo je predlagal grof Andrássy. Z grofom Karolyjem so hkrati izstopili tudi njegovi najbližji tovariši.

Razna poročila.

Mehika in Združene države.

Genf. »Herald« javi iz Washingtona: Senatorji protestirajo proti Wilsonovemu ljubljencu Diazu. Nobenemu generalu v Mehiki se ne more zaupati. Če izbruhne zopet kriza radi predsedstva, se bo nevarnost vojske še pomnožila. Wilson naj ugrizne v kisel jabolko, ker ponuja Carranza spravo.

Boj Ircev proti njih zatiralcem.

London. (K. u.) »Times« javljajo iz Dublina 5. t. m.: Na zahodu Irske so zopet pričeli odganjati živino. Najemniki so na ta način že večkrat poizkušali prisiliti posestnike, da bi najemnikom odstopili zemljišča. Na velikem posestvu pri Ballinasloe se je unel boj s 100 policisti, ki so prišli, da branijo posestnike. Kmetje, do 500, so nagnali policiste s palicami in kamni in so odgnali živino.

Kako se Portugalci »vojskujejo«.

Lugano, 7. julija. Milanski listi javljajo iz Lizbone: Rezerviste izpuščajo domov.

Dnevne novice.

— **Srečke Rdečega križa iz l. 1916.** so se izdale, da se omogoči avstrijski družbi Rdečega križa izvrševati njene velike in važne naloge s pomočjo zasebne dobrodelnosti. S svojim dosedanjim delom si je družba zagotovila simpatijo in hvaležnost vsega prebivalstva. V bodoče namerava družba svoje ljudomilo delovanje še znatno razširiti. Ustanoviti namerava celo vrsto novih bolnic in zavodov za izobrazbo bolniških strežnic kakor tudi misli v večji meri pomagati, da se zatirajo ljudske kužne bolezni in jetika. S prodajo omenjenih srečk se bodo družbi zagotovila denarna sredstva, ki so potrebna za doseg tehih svrh. Srečke se izdajo pod jako ugodnimi pogoji, ker je zrebanje tako urejeno, da mora zadeti vsaka srečka svoj dobiček. Najmanjši dobiček doseže znesek 48 kron. Poleg tega je pa določena cela vrsta večjih dobičkov od 500 kron naprej, najvišji dobiček znaša 500.000 kron. Zrebanje bo trajalo do leta 1956. Srečke se bodo lahko prodajale tudi na borzi. Pogoji so torej v vsakem oziru prav ugodni. Cena srečk je 30 K. **Zadnji dan za podpisovanje teh srečk je 10. julija t. l. Prijave sprejema Zadruga zveza v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38.**

— **Šola in vojna.** Naučno ministrstvo objavlja: Sedanja vojna je jasno dokazala, kako veliko vlogo igra npravnost v modernem boju. Zato je začelo vrhovno armadno poveljstvo razmišljati o načinu, kako bi se moralni čini in s kakšnimi sredstvi bi se po vojni povzdignil smisel prebivalstva za vojno moč države. V tozadnem dopisu vrhovnega armadnega poveljstva z dne 25. januarja 1916 na ministrsko predsedstvo se opozarja, da bi bila predvsem šola, kot naravna gojiteljica domoljubnega duha, poklicana, da v doseg omenjene svrhe stopi v službo armade. V šolah naj bi se na slavnosten način naznanila vsa odlikovanja za hrabrost pred sovražnikom, katera so si zaslužili bivši učitelji in učenci dotičnega šolskega zavoda; to bi ne vplivalo le na duha učencev kot bodočih vojakov, marveč po njih tudi na duha v družinah. Istemu namenu bi dobro služile tudi spomenice v letnih poročilih, v katerih bi bilo opisati delež, ki ga je imel dotični učitelj in učence lastnega zavoda, ki so služili pred sovražnikom, ter posebno povdariti odlikovance. Glede odlikovanja se morejo šolska vodstva izvesti v uradnih razglasih ali pa pri nadomestnih krdeh.

— **Ovire v prizadevanju za zedinjenje čeških strank.** Razni češki listi pišejo, da se pogajanja za ustanovitev skupne narodne stranke ne morejo ganiti preko mrtve točke. Ovire izhajajo iz osebnega častihleplja ljudi, ki bi na vsak način radi igrali prvo vlogo. K temu pišejo listu »Bohemia« iz čeških političnih krogov: Taktika za zedinjenje čeških strank se deli v dve etapi: Prvi gre za to, da se takojimenovalne meščanske stranke združijo v novi stranki, le-ta pa naj bi potem stopila z ostalimi češkimi strankami (agrarno, katoliško in socialno demokratično)

v enoteon politično zvezo. Glede prvega koraka se med prizadetimi češkimi strankami še vedno vrše pogajanja, kar se pa tiče ustanovitve druge skupine, je med strankami popoln sporazum, in ni dvoma, da se bo ta etapa — **Duhovniške spremembe.** Za kornega vikarja v Mariboru je imenovan č. g. Evgen Lorger, kaplan v Ormožu. — Prestavljen je č. g. kaplan Franc Slana iz Slov. Bistrice v Ormož. — Nameščen je bogoslovniški duhovnik č. g. Martin Gorogranc kot II. kaplan v Slovenski Bistrici.

— **Krščanski vojak** je izšel v pomnoženi izdaji. Ko smo molitvenik prvič naznanili in rekli, da bo nizka cena ostala do konca vojske, pač nismo mogli misliti, da bo tako hitro pošel in da bo potreben nov natis v toliki dragini. Zda je velja en izvod v rdeči obrezi 50 vin. (zlato obreze še dolgo ne bo). Kdor vzame najmanj 50 izvodov skupaj, dobi molitvenik po 44 vin., po isti ceni dobijo molitvenik vojak tudi v posameznih izvodih, če pridejo osebno ponj; popolnoma brezplačnih izvodov ne bo več, ker je za podarjene izvode še nepokritega dolga poltretji tisoč kron. Nova izdaja ima nov križev pot, ki se bolj prilaga moški naravi, bo pa za vse primeren, ker je zložen iz svetopisemskih in liturgičnih besed. Razun tega ima eno lepo mašo kot pripravo za sv. obhajilo, zaradi česar več ne ugovarjamo, ako ga bodo drugi ljudje kupovali zase. Kdor naročenih izvodov ni prejel, naj naročilo pri Katoliški Bukvarni ponovi in pripomni, da je s ceno zadovoljen.

— **Vpoklic črnovojnikov.** Z Dunaja poročajo: Pri nedavnih prebiranjih potrjeni črnovojniki bodo, kakor že znano, vpoklicani pod orožje, čim bodo glavna žetvena dela končana. Po dosedanjih določbah se bodo vpoklici izvršili v dveh oddelkih. Okoli dne 15. avgusta bodo najbrž vpoklicani črnovojniki do 36. leta.

— **Pohvalno priznanje** za izbornu službovanje v vojnorožniški službi in za s posebno vmeno dokazano pospeševanje interesov armade so dobili o imenu najvišje službe od transportnega vodstva št. 9 gg. Viktor Hrašovec, inšpektor in postajenačelnik v Ljubljani, državni kolodvor, Hinko Rebolj, revident in postajenačelnik v Ljubljani dolenski kolodvor, Ivan Presker, nadrevident in postajni blagajnik, ter Josip Korošec, pristav in prometni uradnik v Ljubljani, državni kolodvor.

— **Postojna.** C. kr. deželno predsedstvo je na predlog deželnega odbora imenovalo namesto k deželni vladi v službovanje poklicanice deželne vlade tajnika dr. Friderika Lukana, gerentom politične občine Postojna dež. rač. revidenta Hinko Peternela, kateri je že bil dosedaj gerent mestnega oskrbnistva v Postojni.

— **Poročila** se je gđ. Marija Uršič, poštarica v Medvodah, z gosp. Bohuslavom Nykl, urednikom v Prahi, sedaj desetnikom pri nekem črnovojniškem maršbataljonu.

— **Padel** je pri Črnovicah učitelj praporščak v rezervi Evgen Vodopivec.

— **Padel** je orožnik Franc Senekovič iz Ptuja.

— **Založitev industrije s premožem tekom poletnih mesecev.** Pravočasna založitev industrije in obrta s premožem je potrebna v ta namen, da ne trpi redni tek produkcije. Je pa tudi zategadelj največjega pomena, da se kar moč razbremeni jesenski promet na železnicah. Zeleti je zategadelj v obnem interesu, da se industrija in obrtna podjetja pravočasno preskrbe s premožem za ono dobo, v kateri je, kakor izkušnje uče, redno in točno dobavljanje premoža vsled pomnoženega prometa na železnicah celo v normalnih časih često zvezano s težavami. Opozarjamo zategadelj industrialce in obrtnike, na to okolnost ter jim priporočamo, da se tekom poletnih mesecev založe s potrebnim premožem.

— **Oproščen** je bil v Gradcu, kakor javlja »Naše Jedinstvo«, dr. A. Trešić-Pavičič. Bil je obtožen veleizdajstva, Razprava je trajala 20 dni.

— **Kamna gorica, 4. julija 1916.** Blagovolite sprejeti za sobotno številko »Slovenca«: Tukaj je 24. junija umrl zadnji veteran Radeckijev, 91letni Janez Koselj iz Spodnje Lipnice. Udeležil se je bojev na Laškem leta 1848. in 1849. ter je imel štiri medalje. Komaj pol leta prej je umrl njegov tri leta mlajši brat Jakob Koselj, ki je bil tudi Radeckijev veteran, odčen s tremi svetinjami. — Sploh letos smrt zelo gospodari v tukajšnji župniji in je po novem letu umrlo že 16 samih odraslih, večinoma prav starih, štirje čez 80 let in prej omenjeni Janez Koselj v 92. letu, ki je bil tudi najstarejši mož v fari. — Rojeni so bili letos samo trije, torej smo precej na zgubi.

— **Padel** je 2. t. m. na laskem bojišču jako priljubljeni štabni narednik Matija Homar iz Spitalčice v Tuhijski dolini. Odlikoval se ni le kot junak v vojski, kjer je dobil bronasto in srebrno medaljo, ampak še mnogo bolj kot vzorni sin, ki je ljubil nad vse svojo staro mater. Počivaj v

miru, blagi mladenič! — Padel je na italijanskem bojišču edini sin ljubljanskega realnega profesorja g. Tavčarja, enoletni prostovoljec g. Ž. Tavčar.

— **Cerkveni zvonovi bodo zopet zvonili.** Na Reki se že dalj časa ni smelo zvoniti. Na prošnjo senjske škofije je vojno poveljstvo v Zagrebu dovolilo, da se sme sedaj zvoniti samo ob nedeljah in praznikih.

— **Nova vrsta čevljev v Zagrebu.** Zagrebčan Stefan From je izdelal novo vrsto čevljev. Podplat je narejen iz tenkega lesa, na katerega je pritrjen dvojni modri podplat iz linoleja. Peta je tudi lesena, na nji pa je podplat iz linoleja. Zgornji del čevljev je narejen iz močnega platna; čevlji so lahki, a kar je glavno, hodi se čisto tiho. Ti čevlji bodo stali 10 K, 6 K in 2 K, kakor že bodo veliki. Popravila za podplate 1 K, a s petami do 2 K. Popraviljal bo sam iznajditelj. Čevlji pridejo že ta mesec v promet.

— **Umrl** je v Zagrebu major 53. pp. Jurij Schrems.

Rok
za podpisovanje
novih srečk
avstr.
Rdečega Križa
se završi
10. julija.

Ljubljanske novice.

— **Ij Podpišite nove srečke avstr. »Rdečega križa«.** Dne 10. julija poteče rok za priglasi za nove srečke avstrijskega »Rdečega križa« po kupni ceni 30 kron za eno srečko. Vsaka srečka mora zadeti in sicer znaša od začetka najmanjši dobiček 30 K, pozneje se pa zviša isti na 48 K. Glavni dobitki so po 500.000, 300.000, 200.000, 100.000, 50.000 itd. do 500 K. Srečke se morejo naročiti pri naši »Zadružni zvezi« v Ljubljani.

— **Občinski svet** ima redno javno sešestanek v četrtek, 20. julija 1916 v jo v torek, dne 11. julija 1916 ob šestih zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: Poročila; o neki prošnji za vsprejem v občinsko zvezo mesta Ljubljane, o prošnji za razpisano nadvojvode Franca Ferdinanda in vojvodinjo Hohenberg spominsko ustanovo za gojence mornariške akademije, o prizivu Adolfa Reicha proti odloku mestnega magistrata glede zgradbe nove kotlarne pri obrtvalnici na Poljanskem nasipu, o proračunu užitninskega zakupa za l. 1916 do 1917, o proračunu mestne elektrarne za l. 1916 do 1917, o prošnji A. Reisnerja za odpis večje porabe vode v hiši Resljeva cesta št. 7. o proračunu mestne klavnice za l. 1916 do 1917, o prošnji mesarske zadruge za privolenje klanja ob nedeljah in praznikih, o računskem sklepu mestnega zaklada za l. polletja 1915, o računskem zaključku kreditnega društva Mestne hranilnice za l. 1915, o poročilu mestnega fizikata o brezplačnem zdravljenju ter oddaji zdravil mestnim ubogim leta 1915, o neki prošnji za odpis davščine od vrednostnega prirastka, o prošnji društva nižjih mestnih uslužbencev za zvišanje pavalja za službeno obleko in obutev, o prošnji krojaške zadruge za zvišanje plačila za izdelovanje službene obleke, o prošnji mestnih delavcev za splošno zvišanje dne, o prošnji vseh mestnih uslužbencev za stalno draginsko doklado, o dopisu župan. glede izposlovanja potrdila kanalske pristojbine, o proračunu mestnega ubožnega zaklada za leto 1916 do 1917, o proračunu meščanske imovine za l. 1916 do 1917, o proračunu splošnih ustanov za leto 1916 do 1917, o proračunu mestnega loterijskega posojila in amortizacijskega zaklada tega posojila za l. 1916 do 1917, o proračunu mestnega zaklada za l. 1916 do 1917, o prošnji Antona Deghenghija za spremembo parcellacijskega načrta za Kolizejsko posestvo, o prizivu Antona Stirna proti odloku mestnega magistrata glede predpisa pasje takse, o sklepih gospodarskega odbora za nadzorstvo meščanske imovine glede podelitve meščanskih podpor. — **Tajna seja:** O prošnji nekega magistratnega uradnika za ureditev službenega razmerja, o prošnji vdove nekega magistratnega uradnika

za nadaljno prejemanje miloščine, o raznih prošnjah za razne obrtne koncepcije.

— **Ij Umetniška razstava.** Te dni sta prišli na razstavo dve sliki Iv. Vavpotiča, katerih pošiljatev se je zaradi neljubih okoliščin zakasnila. Ena slika predstavlja Judenburg, kjer se zdaj nahaja umetnik kot vojak, druga pa portret dame na konju.

— **Ij Promoviral** je 8. julija doktorjem prava na vseučilišču v Gradcu Anton Milavc, pravni praktikant pri deželnem sodišču.

— **Ij Novo društvo.** V Ljubljani se bo ustanovilo društvo trafikantov. Ustanovni zbor bo meseca avgusta.

— **Odvetniška vest.** V imeniku v o-jah k i h kazenskih zagovornikov se je vpisal dr. Fran Tominešek, odvetnik v Ljubljani.

— **Ij Pozor!** Vsi obrtniki, ki prejemaajo na mestnem magistratu nakaznice za sladkor, se opozarjajo, da morajo imeti svojo sladkorno (zeleno) knjigo v redu, t. j. vsi postavki, ki so v knjigi, morajo biti pravilno izpolnjeni, posebno pa postavke o množini dobavljenega sladkorja na dan izdaje prejemnice. Kdor se v bodoče ne bo držal tega opomina in ne bo imel v redu sladkorne knjige, ne bo dobil nobene prejemnice, dokler ne bodo vsi postavki v knjigi pravilno izpolnjeni.

— **Ij Našel** se je v trgovini Žibert v Prešernovi ulici 38 en zavitek z zdravili. Kdor ga je pozabil, naj se zgasi pri omenjeni tvrdki.

— **Ij Našel** se je zlat poročni prstan. Dobi se pri g. Antoniji Kristan, Sv. Petra cesta št. 38.

— **Ij Našla** se je moška ura. Dobi se v Tomačevem št. 37.

Razne novice.

— **Umetna zahteva.** Bavarsko društvo za žensko volilno pravico je poslalo notranjemu ministru prošnjo, da se ozira pri sestavi bavarskega sosveta za živila tudi na ženske izvedenke. Društvo predlaga, naj se vpoštevajo tri skupine žensk: zastopnice kmečkega stanu, ki se udeležujejo produkcije; zastopnice gospodinjstvo izkušenih žena, ki poznajo koristi konsumentov srednjega stanu in zastopnice nepremičnih velikomestnih konsumentov iz stokovno ali zadržno organiziranih delavskih krogov. V utemeljevanju prošnje opozarja društvo, v kako veliki meri so ženske vedno udeležene pri kmečkem produktivnem delu, prav posebno pa sedaj v vojnem času. Brez ženskega dela na deželi bi bila kmetijska produkcija sedaj sploh nemogoča. Ravnotako je pa velevažno, da se v vprašanjih, ki se tičejo preskrbe živil, sliši tudi sodba voditeljice gospodinjstev in rediteljice pri porabi živil. V stoletnem izključno gospodinjstvem delovanju si je pridobila ženska na tem polju tako bogatih izkušenj, da je naravnost nerazumljivo, da se ženske še niso pritegnile k sodelovanju pri rešitvi teh vprašanj, ko se drugače v sedanjem vojnem času že splošno ve ceniti žensko delo.

— **Davek na glasovirje** je kot prvo nemško mesto sklenilo uvesti mestno zastopstvo v Gdansk. Davek se naloži na razne glasovirje in fonografe. Ta davčni načrt je že odobril okrajni odbor, sedaj se peča z njim pristojno ministrstvo v Berlinu.

— **Štetje prebivalcev v Reimsu.** Švicarski listi poročajo iz Pariza: Dne 5. junija se je vršilo v Reimsu štetje prebivalcev. Našli so 19.983 prebivalcev, med njimi 5861 mož. Pred vojsko je štel Reims nad 115.000 prebivalcev.

— **Kako je Norveška v sedanji svetovni vojski obogatela.** Kar razsajajo krvavi narodni boji so poročali listi, kako si je ta ali oni v tihj sosedni bližini ali daleč tam za morjem, svojo trgovino kar najlepše v velikem obsegu uredil. Prva taka država je milijardarska Amerika, ali tudi manjše države niso zaostajale za njo. Lepo so se vrstile ena za drugo dežele na zapadu, na vzhodu, na jugu in na severu. Kosale so se med seboj v kupčijski bistroumnosti in prekanjenosti Španka in Švedska, Portugalska in Holandska, Danska in Rumunjska: Primeroma malo je bilo slišati o Norveški. Dežela fjordov in ledenikov je bila videti, da leži daleč od velikega torišča dobičkov iz lastnih domačih pridelkov. Ali kdor je tako mislil, se je varal, zakaj iz Kristijanije se poroča listom: Kakor je uradno dognano, je imela norveška državna banka dne 15. maja zalogo zlata v vrednosti 223 milijonov kron. Papirnatega denarja je bilo v prometu le za 214 milijonov. Torej prekaša zaloga zlata za 9 milijonov gotovino papirnatega denarja. Promet papirnatega denarja se je zmanjšal za 2 milijona kron. Zaloga zlata v banki, presegaajoča množino krožečega

papirja, je nezasišano znamenje v zgodovini norveškega finančništva in to tem bolj, ker imajo papirne vrednote danes dvakrat večjo vrednost kakor pred vojsko... Depoziti 46 norveških denarnih zavodov zaznamujejo prvič kar obstojajo prekoračeno 1 milijardo. K dobremu na svoj račun, po odbitku obvez, so imele letos norveške banke prišteti nič manj nego 48.500.000 kron proti 27 milijonov lanskega leta. In vendar se je vedno govorilo o »revni Norveški!«. A ta reva ima danes denarja kakor smeti!

Mehke postelje se je odvalil. Prišel je pred kratkim mož na dopust, ki je bil v vojni že od vsega začetka in ni nikdar ležal na kakšni postelji, ampak vedno le v jarkih, v hlevih in drugih slučajnih neprilicnih prostorih, v obleki, v dežju in mrazu. A pred vojno je bil pa zelo občutljiv v vsakem oziru. Gorje ženi, če ni bila postelja zrahljana in mehka! Toda sedaj na dopustu? Nikakor se ni hotel vleči v svojo mehko posteljo, katero mu je žena še posebno ugodno napravila. Vse njeno prizadevanje je bilo brez uspeha; ni ga mogla pregovoriti, da bi se vlegel v lepo posteljo. Končno ji izpolni prošnjo. Toda zaspati mu ni dalo. Naenkrat skoči pokonci in na tla. Žena se silno prestraši, prižge svetilko in vpraša: »Za božjo voljo, kaj ti pa je, možiček!« — »Veš, ljuba ženka! Postelja se mi zdi kakor prava mučilnica; ne morem spati v njej.« — Žena ga tolaži, češ, saj je vendar pred vojno tako rad v njej ležal in tako sladko spal. — »Da, da, pred vojno! Ampak sedaj ne gre več!« — Nato se zavije v svoj vojaški plašč, se stegne po tleh, kakor je dolg in širok in trdno zaspil spanje pravičnega vojaka!

Granata rešila vojaku življenje. Izredni dogodek, da je granata rešila vojaku življenje, namesto da bi ga bila ranila ali ubila, se je pripetil na bojnem polju pri Vauxu. Sin policijskega stražnika Fahrenbacha v Landshutu na Bavarskem je šel v bitki pri Vauxu v počvrje. Kljub vsemu naporu in trudu se je počebral bolj in bolj, tako da je čez dve uri izgubil vse upanje na rešitev. Tu je padla prav blizu njega granata, ki je vrgla vojaka z močvirjem vred kvisku. Vojak je izgubil zavest, ali kmalu so ga našli njegovi tovariši in ga spravili v bolnico, kjer se je pokazalo, da je bil le na rokah lahko ranjen.

Mesto brez dimnikov. V Dumbrecku blizu Glasgowa na Škotskem so zgradili mesto vil, v katerem ni nobenega dimnika. V vseh hišah kuhajo, svetijo in kurijo edino-le z elektriko. Vile so zgrajene za posamezne družine ter ima vsaka le po šest sob; strehe so pokrite z azbestom in brez vsakega dimnika. Razen splošne koristi, da je zrak v mestu popolnoma čist, ima velike udobnosti in koristi tudi vsaka posamezna družina. Ni treba vedne skrbi za drva oglje ali petrolej; po vsej hiši je mnogo lažje vzdrževati snago, dela je veliko manj in zato je treba tudi manj služinčadi. Poizkus se je povsem obnesel.

Nevihita na Češkem. O priliki zadnje nevihte se je nad Prago in okolico utrgal oblak. Voda je po vseh nižjih ležečih delih mesta in okolice udrila v kleti in prizemne prostore. Tudi iz Mosta, Litomerice in drugih mest in krajev na Češkem se poroča o vremenskih škodah; ponekod je bila toča.

Let k zvezdam. Aviatik, ki preleti v trenutku skoraj 28 metrov, bi prišel po petmesečni nepretrgani plovbi na mesec, dočim bi moral leteti 5800 let, da bi priletel na večernico. Ko bi pa hotel posetiti sonce, bi potreboval najmanj 17.000 let, dočim prešine to daljavo solčni žarek pri hitrosti 300.000 na trenutek v 8½ minuti. Ali tudi solčni žarek bi rabil skoraj 10 tisoč let, da bi prispel do najbolj oddaljenih zvezd rimske ceste, kamor bi priletela granata, izstreljena z zemlje, šele čez 3 do 4 milijarde let. Na sonce bi priletela granata v petih letih, na mesec pa v štirih dnevih in pol.

Primorske novice.

— **Smrtna kosa.** Umrla sta v Trstu posestnik Matija Millonig in višji nadzornik južne železnice, bivši načelnik tržaške postaje v pok. Andrej Zbona.

Št. Peter. Naš domačin Andrej Cotič, pred vojsko čuvaj v papirnici v P., bivajoč v Gorici, je bil dne 28. junija v domači občini po razne listine za novo lepo službo grajskega oskrbnika, a ga je še isti večer v mestu dohitela smrt, povzročena po sovražni granati. N. v m. p. v domači zemlji! — Žrtve binkoštnega ponedeljka so skupno preživele 399 let. — Naše ljudstvo v gorški okolici je vsled vednega strahu ob neprestanem gromenju topov, vsled naporenega dela in pomanjkljivosti vsled živčno zelo razburjeno. V razburjenosti verjame vsaki, še tako neumni in nemogoči govornici. Nekdo je v razburjenosti bral v nekem časniku, da je zborniški dekan v Rimu sprejel mesto ministr. predsednika, in takoj je šlo po vasi, da sedaj »fajmošter«

vodi vojsko itd. Nikdo ni pomislil, da to ne more biti župnik dekan, ampak dekan, to je starosta zbornice; vse je verjelo, da je Boselli župnik-dekan, dokler ni domači gospod v cerkvi pojasnil, da v celi italijanski zbornici ni nobenega »fajmoštra«, da je en sam duhovnik poslanec, Romolo Murri, in še ta je izobčen in mu je odvzeta pravica mašništva. Bog ohrani zdravo pamet!

Sodalitas tržaškega dekanata ima sestanek v četrtek dne 20. julija 1916 v Mar. domu ob 10½ uri.

Poroka na fronti. V nedeljo, dne 2. t. m., sta se poročila g. Milan Brkić, rač. podčastnik iz Siska, in gđc. Alojzija Munih iz Sv. Lucije. Cerkveni obred, katerega je imel g. župni upravitelj, kaplan iz Podmelca, se je vršil v farni cerkvi pri Sv. Luciji. Za predigo celi slovesnosti so frčale italijanske »osemindaivsterce« in »petnajsterce« na trg Sv. Lucije in njeno okolico. Te pošasti so spravile skoraj vse Svetolucijske in tudi svate v Pušarjevo klet. Tukaj smo skušali s pomočjo ure natančno določiti tempo italijanskim granatam. Včasih so nas res ubogale in so šle a tempo; včasih so proti naši volji padale con brio e furioso. Pa tudi naše žile niso bile normalne. Kmalu pa je vse zopet utihnilo, in zlezli smo iz kleti in šli v cerkev, da se izvrši poroka. Po poroki pa je spremljal tamburaški zbor naših vrlih Hrvatov svate od cerkve na dom neveste. Pozabili smo na vso prejšnjo nevarnost in na koncert italijanskih granat. Z eno besedo, imeli smo se dobro. Mlademu paru pa želimo obilo sreče in blagoslova!

Duhovniške izpremembe v tržaški škofiji. Novomašnik Simončič je določen za župnega kooperatorja v Tomaju namesto č. g. Magdiča, ki gre sedaj kot kaplan v Podgrad; dosedanjí podgrajski kaplan č. g. Theuerschuh pa pride za župnega upravitelja v Sočergo. Novomašnik Omerza je imenovan za kooperatorja pri sv. Jakobu v Trstu; č. g. Nartnik gre kot župni upravitelj v Korte; č. g. Zega pa od tu za župnega upravitelja v Račice. Novomašnik Jamnik je imenovan za župnega kooperatorja v Dolini, č. g. Kuret pa za župnega upravitelja v Košabono. Za kurata v Buzet pride pater Agreš. Bujski kooperator č. g. Ivan Pocceca gre v isti lastnosti v Izolo, na njegovo mesto pa pride č. g. Karl Carbone, dosedanjí kooperator na Izoli.

Želeti bi bilo, da pride v tržaško aprovizacijsko komisijo in podporno komisijo nekoliko več Slovencev. Zlasti podporna komisija izdaja včasih slovenske sklepe s tako slovenščino, da jo nihče ne razume. Tudi se semtertja čuje še kak »ščavi« in »va in malora tua«, a to ponehuje. Slovenskih invalidov-uradnikov v Trstu je vse polno; znajo vse tri jezike popolnoma, pa morajo postopati, dasi so za uradovanje mnogo boljši kot oni, ki govorijo samo laščino. »Lavoratore« naj nam blagovoli odgovoriti, če nimamo prav!

Pivo v Trstu postaja vedno slabše. Pa še dobiti ga je težko, kakor pravijo krčmarji. Prvi naravni pojav, da pivo ni dosti vredno, je to, da muhe beže stran od njega.

Bolezen med prešiči. Poročajo nam iz Goriškega: V Gaberju na Vipavskem so se med mladici za rejo, katere je preskrbel goriški deželni odbor, pojavile koze. Dosedaj jih je tam poginilo že krog deset.

Izven fig na tržaškem trgu ni dobiti sadja. Zelenjava je strašno suha, da je nihče ne kupi rad.

Drobtinica pravičnosti. Slovenski stvari v tržaški okolici se je naklonila drobtina pravičnosti. Iznad duri vseh občinskih šol po okolici so sneli samolajski napis in ga nadomestili z dvojezičnim: Mestna ljudska šola. — Civica scuola popolare. — Merodajnim činiteljem, ki so to odredili, bodi izrečena zahvala. Dodajamo pa še prošnjo, naj bi se istotako izpremenili tudi zapiski, tedniki in ostale samolajške tiskovine; zlasti pa tudi šolska izpričevala, ki nosijo učenčev jezik še le na drugem mestu.

Šolstvo.

XI. izvestje kn.-šk. privatne gimnazije v Zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

V letošnjem izvestju kn.-šk. priv. gimnazije je objavljen na prvem mestu zanimiv sestavek gosp. prof. Jožefa Kržišnika: »Zavod sv. Stanislava v vojnih letih 1914/16«. Z veliko natančnostjo je napisal g. profesor najprej vso zgodovino c. in kr. rezervne bolnišnice v Zavodu sv. Stanislava. Iz pregleda za posamezne mesece od decembra 1914 do konca maja 1916 je razvidno število ranjenecv, ki so došli in odšli v posameznih mesecih. Skupno število vseh v Zavod došlih ranjenecv je znašalo do konca maja t. l. 13.637 moških in 58 žensk. Največ ranjenecv je bilo v Zavodu 6. novembra 1915, namreč 1208 moških; kuhati se je moralo ta dan v Zavodu za več kot 1800 oseb. — V nadaljnjih odstavkih nam pisatelj živo pred očine sodelovanje Zavoda, učiteljskega

zborna in gojencev pri delu za domovino v obeh vojnih letih. Član učiteljskega zbora dr. Franc Kulovec izvršuje vestno od začetka vojske do danes službo rezervnega vojnega kurata 17. pešpolka, za kar je bil od Njegovega Veličanstva dvakrat odlikovan. Za domovino se je boril in bil ranjen telovadni učitelj g. Aleksander Jelčnik. Ostali člani učiteljskega zbora pa so izvrševali doma vsak po svoji moči svoje patriotične dolžnosti ob različnih prilikah. Izmed bivših gojencev Zavoda jih je bilo v vojaški službi 35; dva sta padla častno za domovino, dva sta v ruskem ujetništvu, dva sta bila pa superarbitrirana in odpuščena. Izmed sedanjih gojencev jih je odšlo v vojaško službo 83; od teh so trije umrli junaške smrti za domovino: Kočevar Štefan, Poje Stanislav in Kastelic Franc, vsi trije součenci letošnjih abiturientov; dva sta v ruskem ujetništvu, 78 pa jih izvršuje vojaško službo. Poziva čaka še 5 potrjenih učencev. Gojenci, ki jih še ni vezala vojaška dolžnost, so ob raznih prilikah z veliko vnemo sodelovali pri patriotičnem delu.

Kakor lansko leto, se je tudi letos pouk mogel vršiti popolnoma redno. Poleg obveznih predmetov se je poučevalo tudi v neobveznih predmetih: prostoročnem risanju, telovadbi, petju in stenografiji. Končni uspeh je jako ugoden: odlično sposobnih je 70 učencev, z dobrim uspehom je sposobnih 176 učencev, enajst pa je vobče sposobnih. Svojega smotra ni doseglo 22 učencev, trije bodo delali ponavljalni izpit, štirje pa vsled bolezní niso bili izprašani. Vseh učencev je bilo koncem šolskega leta 286, med šolskim letom pa je zapustilo Zavod 68 učencev, ki so večinoma morali oditi k vojakom. — Tekom šolskega leta 1915/16. so bili na kn.-šk. privatni gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano dvanaestkrat zrelostni izpiti, pri katerih je bilo aprobiranih 19 kandidatov, med temi 6 z odliko: Šivarvec Vincencij, Puš Ludovik, Gorše Ivan, Vidmar Peter, Kastelic Francišek in Čepon Anton. Za redni zrelostni izpit sta se oglasila oba učenca VIII. razreda. Pismeni izpiti so bili od 14. do 17. junija, ustmeni izpit pa se je izvršil v soboto, dne 1. julija. Počkaj Jakob z Veliškega Ubelskega pri Postojni je napravil zrelostni izpit z odliko, Raztresen Janez z Butanjeve pri Št. Joštu nad Vrhniko pa je bil soglasno spoznan za zrelega. Dopolnilni zrelostni izpit iz latinščine in grščine je napravil bogoslovec gospod Franc Kolenec, ki je lani dovršil zrelostni izpit na realki v Idriji.

Pogrešane družine s Primorskega.

Znidaršič Anton iz Breščine, občina Kanal, duhovniija Marija Celj, išče svojo ženo Katarino Znidaršič in šestero otrok. Ne ve od 23. maja 1915 o njih nič, takrat sem odšel z volmi in vozom vozit tren proti Gorici. Sedaj so one občine zasedene od Italijanov. Rad bi vedel ali so doma, ali so odgnani v Italijo, kje so, kako se jim godi in so li še živi. — Iščem rodovini Sviličoj Mihael in Sviličoj Marija, prva stanujoča preje v Kolonja Strasič, pošta Gorica, druga v Solkanu na Goriškem. Od meseca maja, ko sem moral odriniti k vojakom, mi ni znano nič o teh dveh rodovinah, izmed katerih so prvi moji starši, druga moja sestra. V toliko sem informiran, da ujeti niso, in morajo torej prebivati kje na Kranjskem ali na štajerskem kot pribežniki. Sviličoj Jožef, Lir. 27, XXII/II. M. k. Frauenberg, Post Arding, Ober-Steiermark. — Kje se nahajajo njegovi starši: Andrej in Katarina Terpin iz Podgore pri Gorici št. 273, da mu naslov njih sinu takoj v ujetništvo pošljem. Naslov ujetnika je: Slavko Terpin, Kirsanow, Tambovska gubernija, Rusije ali pa naslov: Bogoljub Sviličoj, poštni urad Jesenice, Gorenjsko. — Franceta in Antonijo Durjabo iz Ročinj, Primorsko, so Italijani odpeljali. Kje sta? Rada bi vedela: Mar. Brešan, Zadlez-Zavce pri Tolminu, pošta Podmelce, Primorsko.

Za mir.

Sin ranjkega prestolonaslednika za mir.

Dunajska »Reichspost« poroča, da je sin ranjkega prestolonaslednika knez Maks Hohenberški ustanovil za otroke »Mladinsko molitveno družbo za skrajšnji mir.« Dne 20. januarja 1916 jo je aprobiral praški knez nadškofijski ordinariat. Družbeniki imajo samo to dolžnost, da večkrat molijo družbeno molitvico: »Presveto Srce Jezusovo, jaz zaupam v Tebe.« Imena otrok za vpis v glavno knjigo naj se pošlje v Konopišt, odkjer dobe vsprejemnico. Do srede junija je pristopilo okoli 14.000 otrok.

Nemški narod in mir.

Berlin, 7. julija. Pod predsedstvom kneza Wedel se je zbralo veliko učenjakov, trgovcev, industrijcev in poljedelcev v poseben narodni odbor, ki naj prepreči vsako enostranost in poskrbi enotno postopanje nemškega naroda za časten mir.

Mirovno vprašanje.

Kolin, 7. julija. Med razgovorom z večimi člani druge zbornice in nekaterimi nizozemskimi diplomati o dobi vojske in miru so izjavili ti gospodje: Splošna sodba nizozemskih diplomatskih krogov je, da so sedanji napor Francozov pri Verdunu kakor tudi Angležev zadnji veliki poizkusi, da bi izsilili odločitev in da bodo kmalu po koncu te ofenzive nastopili posredovalci za mir. Upanje je, da se bodo mirovna pogajanja vršila v Haagu.

V vojaško službovanje zopet vpo-klicana družabnika trvdke **Ciuba & Jesih, »Pod Trančo«** vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Primarij

Dr. Jos. Stojc

ne ordinira do 7. avgusta.

Kdo ve kaj

o Francu Ludoviko ki je služil pri 27. p.in se je bojeval na srbskem bojišču? Sporoča naj se ženi **M. LUDOVIKO, Jensenovo, p. Medija - Izlake, Dol.**

Stranka brez otrok išče za takoj ali za avgustov termin v Spod. Šiški

stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, jedilne shrambe, balkona, vodovoda in drugih pritlikin v I. nadstropju ali visokem pritličju. Najraje lega brez prahu s prostim razgledom. — Ponudbe pod »A 240« pošto ležeče v Spod. Šiški.

POŠTENO DEKLE

20 let staro, ki je vajeno trgovine, pa bi se rado še nadalje izučilo, išče službe v kako trgovino na deželo. Prijave pod šifro: »Pošteno deklet«.

Učenca

za trgovino z mešanim blagom, krepkega in poštenih staršev, sprejme takoj **FRIDERIK SKUŠEK, trgovec Metlika.**

Večjo množino

prašičev

za rejo je na prodaj. Poizve se pri „Slovencu“.

ZAHVALA.

Za obilne izkaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom prerane smrti naše kćerke Albine, nepozabno hčerke, oziroma sestrice,

ALBINE

učenke VI. razreda

izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo preostati duhovščini, pred. g. kateheti in g. kaplanu Gogalu za obiske in tolažila besede, gđc. ravnateljici Ilariči, vsem gđc. učiteljicam za njih trud in požrtvovalnost, učenkam, posebno VI. razreda za prekrasni venec, vsem darovateljem krasnih šopkov in končno še vsem, ki so spremlili drago nam hčerko na njeni zadnji poti.

Ljubljana, dne 8. julija 1916.

Žalujoča redovina Susterščic.

Oklic.

Dne 11. julija 1916 ob 9. uri dopoldne prodala se bode na

javni sodni dražbi

hiša št. 43 v Dobrunjah.

V hiši je gostilniška koncesija z vsemi gostilniškimi pravicami. Poleg hiše je vrt in dve nji. Hiša je oddaljena 10 minut od župne cerkve v Sostrem, tik krožne opekarne, 20 minut od papirnice v Vevčah.

Izklicna cena je 7000 kron.

V matematiki

bi se rada spopadla dva višješolca in prosita vladno, da bi jima kak matematik-dobrotnik v to svrhu posojal matem. knjige. — Prijazne ponudbe pod »Hvaležnost« L. A. na upravo lista.

Poštena in pridna popolnoma izvežbana

KUHARICA

stara 40 let si išče primerne službe v kakem župnišču. — Pisma se prosijo na naslov: M. K. Prevoje 42, Lukovica pri Domžalah.

Zaradi preselitve se prodaja iz proste roke

enonadstropna hiša

v kateri se nahaja gostilna, mesarija in prenočišče. Hiša se nahaja v središču nekega mesta na Dolenjskem, in v najboljšem stanu. Proda se tudi vsa oprava. Cena 13.000 K. — Lahko se tudi polovica vkupiti. — Natančna pojasnila v — Ljubljani, v gostilni Sv. Jakoba trg. št. 5. —

Mostna tehničar!

Proda se zaradi nabave večje dobro ohranjena mostna tehničar (Brückenwage) za 2000 kg teže, pripravna za kako sejmico za živino. — Na vpogled in na prodaj pri g. Mihael Omahen mlajši, V. Šnjagora.

Kontoristinja ali prodajalka

ki je dovršila dveletno trgovsko šolo v Ljubljani in je veščica slovenskega, nemškega in laškega jezika, strojepisja in stenografije ter ima že primerno prakso, želi priti v kako večjo trgovino na deželi. Prijazne ponudbe pod šifro Sp. 46. na upravo Slovenca.

Lepo, veliko

skladišče

se odda s 1. julijem v Frančiškanski ulici št. 8.

Proda se iz proste roke

hiša

obstoječa iz 5 stanovanj in hleva za 3 konje. Več se izve: Jenkova ulica št. 14.

Pri gradnji tovarne v Tesliću (Bosna) sprejme se

20 do 25 dobrih zidarjev

proti plači 80 do 100 vinarjav na uro delo od 10 do 11 ur dnevno. Zidarji preko 40 let idejo lahko na nabor, oni mlajši četudi potrjeni za vojaščino, so tu oproščeni vojaštva za dobo dela. Delo bo trajalo do božiča. Pismena vprašanja na

stavbeno podjetje

Adam Till, Teslić Bosna.

Glasovir

(Bösendorfer) dobro ohranjen se prodaja.

O. Gorjanović, Krško.

Vsakovrstne

1414

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu FR. CERAR, tovarna slamniov v Stobu pošta Domžale pri Ljubljani.

Milo

za pranje zajamčeno 28% maščobe temno rujevo v zabojih a 50 kg dobavljajo najceneje trdka A. KUŠLAN, Ljubljana, Karlovska cesta 15.

Sadjevec

izvrsten, štajerski, se prodaja od 56 lit. naprej. Naslov na upravnishvo „SLOVENCA“ pod št. 1555.

Kislo zelje

večja množina se kupi. Ponudbe na 1581 A. WÖLFLING, BLEĐ.

Proda se

hiša (gradič)

v sredi trga ob železnici, na najlepšem prostoru — pripravna za vsako obrt — z dvema velikima vrtoma, velikim gospodarskim poslopjem, veliko njivo in travnikom — pod zelo ugodnimi pogoji. — Natančnejša pojasnila se dobijo pri

Hranilnici in posojilnici v Sevnici, Štajersko.

Lončene peči

1564

in

štedilniki

se dobijo po zmernih cenah dokler je še kaj zaloge.

Ivan Gregorc, Mengeš

Posestvo se kupi

na Kranjskem ali Štajerskem za 8—12 glav živine polja, travnikov s primernim gozdom, če tudi samotno ležeče. — Ponudbe pod »Kmetija“ 1563 na upravo „Slovenca“.

Naprodaj je dobro ohranjena

prсна oprema

za par konj platirana, oprema za par konj na komat črna, dalje prsna oprema platirana za voz na 2 kolesih. 1586

Urban Tischler, Tržič 98, Gorenjsko.

! Mehaniki in trgovci s kolesi !

zahtevajte moj najdovejši engros-cenik o kolesih, pnevmatikah in delih. Najcenejši izvoz

A. WEISSBERG, Dunaj

II., Untere Donaustrasse 23/S. oddelek I. Slovensko dopisovanje.

Pozor!

trgovci, kavarnarji i. t. d.

Pozor!

Kava

(kavine konzerve) v kockah (ena kocka za 1/2 l. kave brez porabe sladkorja.) Poštni zavitek 5 Kg 100 kock stane K 22.— Originalni zaboj 50 Kg 1000 kock znižano K 190.— Pošilja se samo proti predplačilu.

Za poštni zavitek se prosí priložiti 40 v. za ovoj.

Zastopnik tovarne (kavinih konzerv)

IVAN UREK

Ljubljana 4 Mestni trg 13

1431

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože, tekem 3 dni korenino, brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1-50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 5-50, 6 lončkov K 5-50. Stotine zahvalnic in priznanic. Potenje nog in rok odpravi Ita-prasek. Cena K 1-50, 3 škatlje K 3-50. Kemeu Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12/844 Ogrsko.

JADRANSKA BANKA.

Na podlagi sklepa občnega zbora z dne 29. junija 1916 izplačuje se kupon št. 10 s

K 20.—

od 1. julija 1916 naprej pri vseh blagajnah zavoda.

Vojaške

938

narodne pesmi

za 4 glasove. Izdajatelj Fran Marolt, učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu izvodu K 1-50, v platnu K 1-80.

- Naročajo se pri izdajatelju in v knjigarnah.

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Ovančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočevr, lekarna, Vrhnika; J. Koschir („Pri Oriu“), Kamnik.

43

Vermut vino

najboljše kakovosti se dobi v sodčkih od 56 litrov naprej po primerno nizki ceni pri

M. Rosner & Co. v Ljubljani.

Prodaja hiše

Prostornata hiša na Poljanskem predmestju z več gospodarskimi poslopi, ki se lahko uporabljajo za skladišča z dvoriščem in sadovnjakom, slednji sposoben za stavbišča, se zaradi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji prodaja. Poizve se pri pospodu Dr. Otonu Vallent-schag-u, odvetniku v Ljubljani Franca Jozefa cesta št. 5.

1021

G. F. Jurásek

vglasevalec glasovirjev in trgovac glasbil

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izposojevalnica glasovirjev, planin in harmonijev. Ugodna zamena in desetletno jamstvo. Specijalni zavod za vglasevanje ter popravila vseh glasbil. Vglasevalec v »Glasbeni matice« ter v vseh slovenskih zavodih.

Vino in sadni mošt

od 56 l naprej. Suhe hruške od 5 kg naprej. Novi »Silva«-vreclec: namizna in zdravilna kislavoda. — Razpošilja po povzetju A. Oset, p. Guštajn, Koroško.

Posode se po zaračunjeni ceni vzame nazaj. Sprejme se tudi steklenice in sode v polnitev in protiračun na železniško postajo Spodnji Dravograd. 1579

Brez zvisanja cen radi velike zaloge!

Brtev, zelo fina kakovost, takoj uporabna, K 3.—, 4.—, 5.—, 6.—. Brivski aparat v eleg. nikeln. ovoj s 6 reztr. rezili K 6.— in K 8.—, v fini kaseti z zrcalom, dopolniti št. 6 la rezili K 7-50 in K 12.—. Najbolj. l. special. jamst. rezila, tucat K 3-60, l. solin. lesotrižnik z dvema premikaln. glavnokoma K 7-50. Pošilja se po povzetju. Pošiljate na vojno pošto proti vplačavi zneska in K 1.— za poštnino. Specialna trdka za solniško jedeno blago

A. WEISBERG, Dunaj II.

Untere Donaustrasse 23/S. odd. IV. Katalogi in engros-ceniki za trgovce zastoj. Zastopniki se iščejo. Slovensko dopisovanje.

906

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,

Pred škoščjo 19. Prešernova ulica 4

Popravila točno in ceno.

Naravna

BILINSKA KISLA VODA

najbogatejši alkalični (natron litijev) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti »Bilinska« izvolite vprašati hišnega zdravnika.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk-štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.

Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 pri »Flgovcu«

se priporoča slav. cerkvenim predtojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakov stnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter porttalno steklarstvo — Zaloga steklenega in porcelanega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirjev za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastoj. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpolago. 74

MATTONIS

JEDINSTVEN U SVOJOJ ANALITIČNOJ KAKVOČI

NAJBOJJE ODVAJNA NAJŠČIR NIJE PORODIČNO PICE

GISSHÜBLER

ČISTI PRIRODNI ALKALIČNI KISELI IZVOR

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Julius Elbert.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohoštvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela

Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

Kupim večjo množino

črnih jagod

(borovnic) in malin. Ponudbe na naslov: LEKARNA PICCOLI, LJUBLJANA.

Proda se

z nekaj zemljišča z gostilno, trgovino mešanega blaga in deželnih pridelkov, žganjetočem, tobakarno itd. tik farne cerkve in ljudske šole v prav prometnem kraju na deželi. Hiša s hlevom in kegljiščem brez blaga se proda za 16.000 K — z vsem trgovskim blagom ter vinom in žganjem skupaj pa za 34.000 K — polovična vrednost hiše se plačuje lahko na obroke. — Oglasiti se je pri lastniku LUKI SENICA trgovcu v Šmarju pri Savi na Štajerskem,

Pozor! Blago Pozor!

se vsaki dan podražuje!

Prepričajte se, da pri meni kupite najceneje: vsakovrstno perilo, ševlje in vse potrebščine za šivilje. Se po stari ceni: velika zaloga umetnih cvetlic, nagrobnih vencev s trakovi in napisom, dokler zaloga.

Kat. Widmayer pri „Solnon“ za vodo.

Jaz ANA CSILLAG

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 15 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rasti brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim oslivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, I, Kohlmarkt 11.

1443

K 1:20 K 1:20

Kompletna predtiskarija v hiši.

Šablona s 16 monogrami, primerna za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perilo se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana Zidovska ulica 5. Ljubljana

K 1:20 K 1:20

Javorjeve in smrekove

deske

se prodajo. Pojasnila pri Franjo Žagar, Stari trg pri Rakeku.

1154

Hotel „ILIRIJA“

Ljubljana Kolodvorska ulica 22. Ljubljana

Ob vsaki uri točna postrežba tudi s pivom.

Kavarna. Prenočišče.

Ivan Mikec, podjetnik.

1572

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 175.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Ustanovljeno 1. 1893. Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji viagateljem so za pošto

4³/₄% ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7½, 15 ali 22½ let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik: Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik: Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Clani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Merhar Alojzij, gimn. veroučitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papož, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Clani: Anton Gadež, katehet v Ljubljani; K. Grubor, c. kr. fin. rač. official v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

A. & E. Skabernè

Najnovejše bluže za dame

Mestni trg št. 10

Brzojavke: Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, Vojni Marijin trg — So. Petra cesta. Dejniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. junija 1916 K 119.818.948—,

31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.533-922—.

Pouk v vezenju brezplačen.

Cene stalne in solidne.

Za rodbinsko in obrtno rabo najboljši in najpripravnější so:

Jos. Petelinc-a

„Gritzner“ = šivalni stroji = „Afrana“

šivajo, vezejo, krpajo perilo in nogavice.

Edina tovarniška zalog v Ljubljani, za vodo, levo, blizu franč. mostu, tretja hiša.

Največja izbira vseh sistemov in najlepših oprem.

Lep lokal

v katerem je bila že več let trgovina z železnino, se radi odpotovanja odda za avgust. Z lokalom je združeno tudi stanovanje. Polze se: Karlovska cesta 8.

Sprejme se

prodajalka

izurjena v vseh strokah mešane trgovine. V korespondenci in knjigovodstvu izurjena imajo prednost. Naslov pove uprava lista pod »Prodajalka« št. 1558.

Kupim dobro lahko

≡ kolo ≡

IVAN SEUNIG

Ljubljana Stari trg 7.

Proda se

pritična hiša.

V hiši je gostilna in trafika. Po dogovoru se tudi da v najem. Istotam se proda mlada bernhardinka. A. ČEH Ražadolina pri Ljubljani.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orchove tropine (cele) v ploščah po K 84— in zmlate A K 87— za 100 kg brez vreč.

Rapsve tropine v ploščah po 76 K brez vreč A 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg A K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno klatjo po 51— K za 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, grašico in semensko koruzo za zeleno krmo.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajnita, kalijevo sol, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— A 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13—20 K A 100 kg z vrečo vred.

Odslej prodaja knjižico „Živnoredel in vojna“ Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd. naročajte le pri Gospodarski Zvezi.

Izbrano se je obnosilo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihlu, influenci, prani, vratni in bolni v bratu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capitol oompos.

Nadomestilo za **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 80, 1'40, 2'—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetina cesta 6.

Dnevno raspošiljanje.

AMERIKANSKI SLOVENEK

je prvi slovenski list v Ameriki. — Ustanov. leta 1891. — Stane 15 K letno. — Izhaja v torek in petek v lastnem domu.

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill. USA.

Cenjenim rojakom in slavnim denarnim zavodom priporočamo svoj

BANČNI ODDELEK

za pošiljanje denarja na vse kraje in izvrševanje vseh tozadevnih bančnih poslov. —

Vse naše poslovanje je zajamčeno!

Krapina-toplice zdravijo: **protin,** **reumo,** **ischias.**

1069

C. in kr. dvorni založniki

A. ZANKL-SINOVI

tovarna kemičnih barv, lakov in firnežev

Resljeva cesta 1 **LJUBLJANA** Marijin trg 1

priporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv, pristnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, strojnega olja, karbolineja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih v to stroko spadajočih predmetov.

Ceniki na razpolago.

Modni salon

Stuchly-Maschke
Liubliana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebo izbrane

novosti z Dunaja

Priporočila: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Solidno blago.

Priznana nizke cene.

643

Christofov učni zavod

vpisuje od 28. junija 1916 naprej do koncem julija vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ulici št. 1. Na zavodu se letos otvorita dva tečaja: slovensko-nemški in od tega popolnoma ločeni nemški tečaj. — — — 1474

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober po 150 K. Kdor želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati

rizling

v Vipavo. — Načelstvo.

V Krškem na Dolenskem je takoj na prodaj

lepo posestvo

obstoječe iz hiše in prostornih gospodarskih poslopij z velikim dvoriščem, rastlinjakom, ledenico, parkom, vrtovi, vse ob cesti, ter iz vinogradov, travnikov, njiv itd. Krasna prilika za vsakršno podjetje vsled ugodne lege in velikih prostornosti, — ali pa tudi za mirno življenje. Pojasnila daje dr. J. Hočevar, župan v Krškem. 153

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljšo.